

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–30.6.2026

MIKKELI

Sisällys

1.	Johdon analyysi	1
1.1.	Talouden yleiskuva	1
1.2.	Henkilöstömäärän kehitys	2
1.3.	Väkiluku ja työllisyys	2
2.	Toimintatuotot ja -kulut	4
3.	Verotulot ja valtionosuudet	6
4.	Rahoitustuotot ja -kulut	7
5.	Koko kaupungin toteutuma 6/2026 ja toteutumisennuste	8
6.	Investoinnit	10
7.	Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen	1
7.1	Etelä-Savon Energia -konserni	1
7.2	Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)	1
7.3	Kiinteistökehitys Naistinki Oy	2
7.4	Metsäsairila Oy	3
7.5	Mikalo Oy	3
7.6	Mikkelin Asumisoikeus Oy	4
7.7	Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy	5
7.8.	Mikkelin Ravirata Oy	6
8.	Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen	8
8.1.	Hallinto- ja elinvoimapalvelut	8
8.2.	Mikkelin seudun ympäristölautakunta	11
8.3.	Mikkelin seudun työllisyyslautakunta	15
8.4.	Sivistyslautakunta	17
8.5.	Hyvinvointilautakunta	20
8.6.	Kaupunkikehityslautakunta	24
8.7.	Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia	30
8.8	Vesiliikelaitos	32
9.	Säästöohjelmaseuranta	34

1. Johdon analyysi

1.1. Talouden yleiskuva

Mikkelin kaupungin talousarvio laadittiin kuluvalle vuodelle alun perin käytännössä nollatulokseen, tarkalleen 22 500 euroa ylijäämäiseksi. Tilinpäätöksen 2025 valmistuttua havaittiin tilikauden toteuman olleen huomattavasti ennakoitua parempi, ja sen perusteella vuoden 2026 talousarvioon varatut menomäärärahat todettiin tietyiltä osin ylimitoitetuksi. Alkuvuoden aikana havaittiin myös, että verotuloennuste on heikentynyt vuoden 2026 talousarviota laadintahetken näkymästä. Muutosten johdosta ensimmäisen kvartaalin seurantaraportoinnin yhteydessä päätettiin talousarvion muuttamisesta. Muutettu talousarvio osoittaa 34 566 euron ylijäämää, eli myös muutettu talousarvio osoittaa pyöristettynä nollatulosta.

Kesäkuun 2026 lopun tilanteessa koko kaupungin toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan noin 3,5 miljoonaa euroa talousarviota parempina. Suurimmat toimintatuottojen ennustetta kohentavat tekijät ovat vuokratuotot, liikelaitos Otavian tulot sekä valtiolta kotoutumiseen saatavat korvaukset.

Toimintakulujen arvioidaan ylittävän muutetun talousarvion noin 4,25 miljoonalla eurolla. Tästä 1,27 miljoonaa euroa on Liikelaitos Otavialle sisäisenä eränä maksettavaa valtionosuustulojen kohdenusta. Sisäisten erien lopputulema on + / - 0, ja varsinainen ulkoinen tulo Otavian valtionosuusrahoitteisesta toiminnasta sisältyy kaupungille maksettaviin valtionosuuksiin. Ilman tätä merkittävää sisäistä erää toimintakulujen ylitys on hieman alle 3 miljoonaa euroa. Olennaisin ylitys syntyy työmarkkinatuen kuntaosuudesta, jonka arvioidaan ylittävän talousarvion 2,4 miljoonalla eurolla. Toimintatuottojen ja -kulujen erotusta kuvaava toimintakate on jäämässä noin 740 000 euroa muutettua talousarviota heikommaksi.

Toimintatuottojen ja -kulujen ennusteita on eritelty tarkemmin raportin kappaleessa 2.

Verotulojen arvioidaan kertyvän puoli miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Ennusteen koheneminen perustuu elokuuhun mennessä kertyneisiin verotilityksiin. Kaupungin oma ennuste on noin puoli miljoonaa euroa Kuntaliiton esittämää ennustetta maltillisempi. Valtionosuudet ovat viimeisimpien ministeriöiden antamien valtionosuuspäätösten mukaisesti toteutumassa noin 0,2 miljoonaa muutettua talousarviota parempana. Rahoitustuottojen ja -kulujen nettosumman sekä poistojen arvioidaan toteutuvan hyvin lähelle talousarvion mukaisina.

Edellä esitetyt osatekijät huomioiden vuoden 2026 tilinpäätöksen ennustetaan toiselta vuosineljännekseltä laaditun seurantaraportin mukaan muodostuvan noin 30 500 euroa ylijäämäiseksi. Ennuste vastaa lopputulemaltaan muutettua talousarviota, vaikka sekä menoissa että tuloissa ennustetaan tapahtuvan poikkeamia suhteessa budjettiin. Useana vuonna toimintakate on loppuvuodesta ennusteiden yhä tarkentuessa kääntynyt ennusteita paremmaksi, mutta jatkuvan tehostamisen myötä todennäköisyys tämän suuntauksen jatkumiselle on vuosi vuodelta pienempi.

Vuoden 2027 talousarvion valmistelu on tätä raporttia kirjoittaessa käynnissä. Talousarviovalmistelussa tähdätään kaupunginhallituksen kesäkuussa hyväksymän talousarvioraamin mukaisesti nollatason tuntumassa olevaan tulokseen, joka on asetettu tavoitteeksi myös talouden kokonaisvakauttamisohjelmassa ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelmassa. Valmistelutilannetta voi syksyn edetessä haastaa mahdolliset verotuloennusteiden sekä valtionosuuksien aikaisempaa heikommaksi tarkentuvat arviot. Kaupunginvaltuusto saa talousarvioesityksen käsiteltäväkseen marraskuussa.

1.2. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä	
	30.6.2025	30.6.2026	30.6.2025	30.6.2026	30.6.2025	30.6.2026
Hallinto- ja elinvoimapalvelut	184	193	9	10	193	203
Ympäristöpalvelut	25	27	12	9	37	36
Mikkelin seudun työllisyysalue	68	68	3	3	71	71
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1035	1028	119	114	1154	1142
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	205	205	24	30	229	235
Vesilaitos	23	25	1	2	24	27
Otavia	69	67	12	12	81	79
YHTEENSÄ	1609	1613	180	180	1789	1793

Luvuissa ei ole mukana oppisopimussuhteisia

1.3. Väkiluku ja työllisyys

MIKKELI	6/2026	12/2025	6/2025	12/2024
Väkiluku	51 370	51 551	51 661	51 890

Vuoden 2026 ensimmäisen puolikkaan aikana Mikkelin väkiluku on laskenut 181 asukkaalla. Vuoden 2025 kesän tilanteeseen verrattuna laskua on ollut 291 henkilöä. Väestö vaikuttaa vuonna 2026 vähenvän samassa tahdissa kuin vuoden 2025 aikana.

Mikkelin väestömuutokset 1.1.-30.6.2026	
Syntyneet	162
Kuolleet	-335
Syntyneiden ja kuolleiden erotus	-173
Kuntaan muutto	815
Kunnasta muutto	-947
Kuntien välinen nettomuutto	-132
Maahanmuutto	186
Maastamuutto	-69
Nettosiirtolaisuus	117
Väkiluvun tilastokorjaukset	7
Kokonaismuutos	-181

Etelä-Savon maakuntaliiton kokoamien ennakkotietojen mukaan Mikkelin väkiluku on pienentynyt vuoden 2026 ensimmäisen puoliskon aikana 181 henkilöllä.

Työllisyys

	Työvoima		Työttömät työnhakijat		Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta	
	2025	2026	6/2025	6/2026	6/2025	6/2026
Mikkeli	23 609	23 891	2 741	2 822	11,6 %	11,8 %
Mikkelin seutu	32 411	32 675	3 539	3 675	10,9 %	11,2 %
Savonlinnan seutu	16 146	16 170	1 968	1 981	12,2 %	12,3 %
Pieksämäki	6 969	7 050	815	900	11,7 %	12,8 %

Työttömät työnhakijat ryhmittäin				
Mikkeli	6/2025	Osuus työttömistä	6/2026	Osuus työttömistä
- alle 25 v.	355	13,0 %	399	14,1 %
- yli 50 v.	1 016	37,1 %	1 028	36,4 %
- pitkäaikaistyöttömiä	1015	37,0 %	1 131	40,1 %
- lomautettuja	119	4,3 %	84	3,0 %

Mikkelissä kesäkuun työttömyysaste on hieman kasvanut vuoden 2025 vastaavaan ajankohtaan nähden, eli 11,8 %. Koko maan työttömyysaste oli kesäkuussa 12,8 %. Myönteistä on, että lomautettujen määrä vuoden takaiseen on laskenut. Huolestuttavaa on, että alle 25-vuotiaiden ja pitkäaikaistyöttömien määrä on jatkanut kasvuaan. Samoin koulutettujen, eli johtajien, erityisasiantuntijoiden ja asiantuntijoiden määrä on kasvanut. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu tulee heijastumaan työttömyysturvamenojen (TMT-maksu) kuntaosuuksiin.

2. Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot

Lautakunta/johtokunta	Ennuste / Olennoisimmat poikkeamat
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	Pakolaisten kotoutumiskorvaukset ylittävät talousarvion noin 700 000 eurolla. Muilta osin tuotot talousarvion mukaisena.
Työllisyyspalvelut	Toteutuu pääosin talousarvion mukaisena. Pois lukien avustusten alitus n. 87 000 eur, joka johtuu viivästyksestä hankerahoituksessa. Kuluihin tulee vastaava alitus, jolloin toimintakate ei muutu.
Ympäristöpalvelut	Toteutuu talousarvion mukaisesti.
Sivistyslautakunta	Tuottojen ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion n. 194 000 eurolla. Merkittävimmät syyt ovat varhaiskasvatuksen kotikuntakorvausten arvioitua parempi toteuma sekä perusopetuksen hankeavustusten talousarviota suurempi kertymä.
Hyvinvointilautakunta	Toimintatuottojen ennustetaan alittavan talousarvion noin 286 000 eurolla. Suurin yksittäinen syy on kansalaisopiston maksutuottojen merkittävä alitus (arviolta noin 249 000 euroa talousarviota pienempi toteuma). Lisäksi tuottoja heikentää budjetointivaiheessa huomiotta jäänyt Pertunmaan kirjastopalvelusopimuksen päättymisen ja siitä aiheutuva tuottoalitus.
Kaupunkikehityslautakunta	Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion noin 1,46 milj. eurolla. Positiivinen poikkeama muodostuu erityisesti vuokratuotoista, jotka ylittyvät noin 2,1 milj. euroa. tulojen ylittyminen johtuu sote-kiinteistöjen siirtojen viivästymisestä suhteessa talousarviossa tehtyihin oletuksiin.
Liikelaitys Otavia	Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän talousarvion erittäin selvästi, noin 1,35 milj. eurolla. Merkittävin yksittäinen syy on tukien ja avustusten selvä ylitys (1,27 miljoonaa), joka johtuu opiskelijamäärien ennakoitua suuremmasta kasvusta.
Vesiliikelaitys	Toimintatuottojen ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion noin 185 000 euroa vesi- ja jätevesimaksutuotoista johtuen.

Toimintakulut

Lautakunta/johtokunta	Ennuste / Olellisimmat poikkeamat
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	Työmarkkinatuen kuntaosuuden (TMT) arvioidaan ylittyvän noin 2,4 miljoonalla eurolla (TA 5,2, ennuste 7,6 miljoonaa euroa). Liikelaitos Otavian sisäinen avustusmeno ylittyy 1,27 miljoonaa (ks. Otavian tuottoennuste). Kyse on sisäisestä erästä, jolla Otavia-liikelaitokselle kohdistetaan sen toiminnasta syntyvät laskennalliset valtionosuustulot. Näin ollen Otavian tulot kasvavat saman verran ja toimintakate ei muutu. Koko kaupungin tasolla positiivinen tulosvaikutus syntyy korkeampina valtionosuuksina, eli tulo muodostuu tuloslaskelman alaosan kautta.
Työllisyyspalvelut	Palvelujen ostot ovat alittumassa tulojen alittumista vastaavan määrän. Toimintakate pysyy talousarvion mukaisesti nollassa.
Ympäristöpalvelut	Toteutuu talousarvion mukaisesti.
Sivistyslautakunta	Toteutuu muutetun talousarvion mukaisena.
Hyvinvointilautakunta	Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan hieman muutettua talousarviota pienempinä (noin 44 000 euroa alle talousarvion).
Kaupunkikehityslautakunta	Toimintakulujen ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion n. 652 000 eurolla. Suurin ylitys syntyy aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa, joissa ennustettu ylitys on noin 675 000 euroa. Keskeisenä syynä ovat hyvinvointialueen käytössä oleviin rakennuksiin liittyvät kustannukset, joiden on talousarvion yhteydessä oletettu poistuvan heti vuoden alusta lukien, mutta jotka toteutuvat edelleen sote-kiinteistöjen siirtojen viivästymisen takia. Näiden kulujen ylityksen vastineeksi tulopuolella vuokratuotot ylittävät talousarvion.
Liikelaitos Otavia	Toimintakulujen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 143 000 eurolla. Suurimmat ylitykset kohdistuvat palvelujen ostoihin sekä aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin, mikä liittyy toiminnan volyymin ja opiskelijamäärien kasvuun.
Vesiliikelaitos	Toimintakulujen ennustetaan alittavan muutetun talousarvion noin 90 000 eurolla. Merkittävimmät säästöt syntyvät aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa sekä palvelujen ostoissa, joiden ennustetaan toteutuvan muutettua talousarviota pienempinä

Koko kaupungin tasolla toimintatuottojen arvioidaan ylittävän kesäkuussa muutetun talousarvion noin 3,5 miljoonalla eurolla. Toimintakulut ylittävät muutetun talousarvion 4,25 miljoonalla eurolla. Näin ollen lautakuntien ja liikelaitosten toimintatuottojen ja toimintakulujen erotuksen eli toimintakatteen arvioidaan kokonaisuutena toteutuvan noin 740 000 euroa muutettua talousarviota heikompana.

3. Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot

1000 euroa

	TP2025	TA2026	Muutettu TA2026	Kuntaliiton ennuste 8/26	Mikkelin oma ennuste	Oma ennuste vs. MTA
<i>Kunnallisvero</i>	103 511	110 056	108 099	108 482	108 227	128
<i>Yhteisövero</i>	12 879	13 128	12 628	13 340	13 000	372
<i>Kiinteistövero</i>	22 682	23 433	22 390	22 390	22 390	0
<i>Yhteensä</i>	139 072	146 617	143 117	144 212	143 617	500

Verotuloennuste pohjautuu Kuntaliiton elokuussa julkaisemaan ennusteeseen, ja sitä on tarkennettu ja maltillistettu kaupungin omalla arviolla, joka perustuu elokuun tilanteen mukaiseen verotulokertymään. Verotuloja arvioidaan kertyvän 143,6 miljoonaa euroa, joka on puoli miljoonaa muutettua talousarviota enemmän.

Ensimmäisen kvartaalin talouden seurantaraportoinnin yhteydessä verotulotavoitetta laskettiin talousarviomuutoksella 3,5 miljoonalla eurolla heikentyneiden ennusteiden vuoksi. Keväällä ennustetta madalsivat ansio- ja pääomatuloverojen veronsaajien ryhmäosuuksien negatiiviset oikaisut sekä ennakoidusti aiempaa suurempien valmistuvan v. 2024 verotuksen ennakonpalautukset. Ennusteita heikensi myös työllisyyden odotettua heikompi valtakunnallinen kehitys, jonka takia veropohjaan ja erityisesti palkkatuloihin oli kevään ennusteissa tehty tarkennuksia. Kaupungin oma ennuste oli vielä Kuntaliiton ennustetta maltillisempi varovaisuuden periaatteen noudattamisen vuoksi.

Elokuun lopulla julkaistussa Kuntaliiton ennusteessa kunnallisveron tuottoennuste on lähes muutetun talousarvion tasolla. Yhteisöverotuottojen arvioidaan sen sijaan toteutuvan keväällä ennustettua parempina. Yhteisöveroennuste paranee selvästi aiemmista arvioista sekä Mikkelin osalta että valtakunnallisesti mm. yhteisöjen maksamien ennakoverojen aiemmin ennustettua paremman tason perusteella. Kehityksen arvioidaan olevan seurausta parantuneista suhdanteista.

Kaupungin oma verotuloennuste on edelleen hieman Kuntaliiton arviota maltillisempi. Kasvua on kuitenkin arvioitu n. 0,1 miljoonaa euroa kunnallisveron tuottoon ja noin 0,4 miljoonaa euroa yhteisöveron tuottoon muutettuun talousarvioon verrattuna.

Kiinteistöveron tuoton arvioidaan pysyvän kevään ja alkukesän ennusteiden mukaisella tasolla.

Valtionosuudet

Valtionosuudet on esitetty kohdan 5 tuloslaskelmaennusteessa Kuntaliiton tuoreimman laskelmapäivityksen mukaisena. Valtiovarainministeriön ja opetusministeriön viimeisimpien päätösten mukaiset valtionosuudet vuodelle 2026 ovat 15,2 miljoonaa euroa, joka on noin 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa.

4. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettosumman arvioidaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisena, noin 51 tuhatta euroa muutettua talousarviota parempana. Kaikkien rahoitustuottojen ja -kulujen erien ennustetaan pääpiirteissään toteutuvan talousarvion mukaisena. Täsmennyksiä tulee vielä vuoden edetessä.

Sijoitustoiminnan tuotot sisältyvät tuloslaskelman riviin ”Muut rahoitustuotot”. Sijoitustuottojen tuloutuksia on sekä muutetussa talousarviossa että ennusteessa huomioitu kuluvalle 3 miljoonaa euroa.

Vuoden toisen kvartaalin sijoitustoiminnan raportointi on käsitelty kaupunginhallituksessa 17.8.2026 § 209. Sijoitustoimintaa hoitavat kilpailutuksella valitut kolme varainhoitajaa; Aktia, EQ Varainhoito ja Nordea. Sijoitustoiminnan tilanne per 30.6.2026 oli omaisuuslajeittain alla olevan koosteen mukainen. Alkuperäinen syksyllä 2024 sijoitettu summa oli 90 940 684 euroa, johon verrattuna kesäkuun 2026 lopun markkina-arvo oli noin 13,3 miljoonaa euroa suurempi. Sijoitussalkun arvo on noussut vuoden 2026 ensimmäisen puoliskon aikana 5,1 prosenttia, ja sijoitustoiminnan alusta lukien 15,4 prosenttia.

Omaisuuslaji	Markkina-arvo	Paino	3kk	6kk	12kk	YTD	Tuotto p.a	Alusta*
Käteinen	267 489 €	0,3%						
Korkosijoitukset	63 262 767 €	60,7%	2,5 %	1,4 %	3,3 %	1,4 %	3,9 %	7,4 %
High yield	6 057 824 €	5,8%	3,2 %	1,8 %	3,5 %	1,8 %	4,7 %	9,0 %
Investment grade	29 980 254 €	28,8%	2,4 %	1,3 %	2,9 %	1,3 %	3,9 %	7,4 %
Kehittyvien markkinoiden lainat	3 748 136 €	3,6%	3,0 %	1,2 %	6,2 %	1,2 %	5,2 %	9,9 %
Laajat korkorahastot	9 975 699 €	9,6%	2,6 %	1,2 %	3,7 %	1,2 %	3,8 %	7,0 %
Lyhyt korko	3 355 487 €	3,2%	2,5 %	4,5 %	8,5 %	4,5 %	8,8 %	17,3 %
Valtionlainat	10 145 367 €	9,7%	2,0 %	1,3 %	1,4 %	1,3 %	1,5 %	2,8 %
Osakesijoitukset	33 060 750 €	31,7%	16,3 %	13,3 %	25,6 %	13,3 %	17,6 %	35,8 %
Eurooppa	6 785 978 €	6,5%	11,7 %	6,2 %	15,4 %	6,2 %	13,3 %	26,4 %
Kehittyvät markkinat	4 163 475 €	4,0%	21,3 %	22,7 %	39,3 %	22,7 %	24,5 %	51,1 %
Maailma	9 561 508 €	9,2%	18,8 %	15,5 %	28,2 %	15,5 %	18,9 %	38,4 %
Pohjois-Amerikka	10 125 750 €	9,7%	17,3 %	12,9 %	25,0 %	12,9 %	16,8 %	34,0 %
Suomi	2 424 039 €	2,3%	6,4 %	9,3 %	26,3 %	9,3 %	19,5 %	39,8 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	7 681 819 €	7,4%	0,9 %	1,4 %	2,2 %	1,4 %	2,7 %	5,1 %
Infrastruktuuri	548 216 €	0,5%	2,5 %	13,0 %	18,8 %	13,0 %	10,7 %	20,5 %
Kiinteistöt	3 873 607 €	3,7%	1,1 %	0,0 %	-1,3 %	0,0 %	-0,2 %	-0,4 %
Private Credit	1 809 536 €	1,7%	1,0 %	1,5 %	4,3 %	1,5 %	5,0 %	8,6 %
Private Equity	1 450 460 €	1,4%	-0,5 %	1,1 %	4,0 %	1,1 %	4,6 %	8,5 %
Yhteensä	104 272 825 €	100,0%	6,5 %	5,1 %	9,9 %	5,1 %	7,9 %	15,4 %

* Alusta = 13.8.2024 lukien.

5. Koko kaupungin toteutuma 6/2026 ja toteutumisennuste

	TP2025	TA2026	TA-muutokset	Muutettu TA2026	Toteuma 6/2025	Toteuma 6/2026	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon enn. / muut. TA, %
Myyntituotot	54 840 171	56 100 500	50 000	56 150 500	28 432 431	27 472 574	52 988 810	56 733 100	101,0 %
Maksutuotot	4 586 371	5 032 400		5 032 400	2 345 081	2 908 025	5 687 342	4 538 500	90,2 %
Tuet ja avustukset	10 385 150	9 853 900		9 853 900	4 560 545	5 161 522	11 753 679	11 220 400	113,9 %
Vuokratuotot	35 150 752	31 890 800		31 890 800	17 555 832	16 791 648	33 620 681	33 935 800	106,4 %
Muut toimintatuotot	2 174 212	1 884 300		1 884 300	1 226 335	893 747	1 584 556	1 897 920	100,7 %
TOIMINTATUOTOT	107 136 655	104 761 900	50 000	104 811 900	54 120 224	53 227 516	105 635 068	108 325 720	103,4 %
Valmistus omaan käyttöön	428 951	295 000		295 000	72 230	94 650	562 103	290 000	98,3 %
Henkilöstökulut	-98 060 823	-102 553 800		-102 553 800	-46 824 242	-48 404 905	-101 442 915	-102 227 840	99,7 %
Palkat ja palkkiot	-79 131 147	-82 599 800		-82 599 800	-37 604 114	-38 816 347	-81 682 075	-82 348 940	99,7 %
Henkilösivukulut	-18 929 676	-19 954 000		-19 954 000	-9 220 128	-9 588 558	-19 760 840	-19 878 900	99,6 %
Palvelujen ostot	-75 417 725	-80 452 900	1 648 583	-78 804 317	-36 283 344	-35 746 439	-74 301 727	-79 092 517	100,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 961 282	-16 004 300	355 746	-15 648 554	-7 478 072	-7 596 200	-15 197 620	-16 276 854	104,0 %
Avustukset	-19 976 301	-20 094 600	915 154	-19 179 446	-8 158 768	-9 739 784	-23 847 332	-22 850 446	119,1 %
Vuokrakulut	-28 695 418	-28 893 100	261 500	-28 631 600	-14 568 129	-14 268 018	-28 104 278	-28 673 800	100,1 %
Muut toimintakulut	-2 082 894	-1 661 500	69 500	-1 592 000	-931 711	-606 501	-1 355 868	-1 538 800	96,7 %
TOIMINTAKULUT	-239 194 445	-249 660 200	3 250 483	-246 409 717	-114 244 266	-116 361 846	-244 249 739	-250 660 257	101,7 %
TOIMINTAKATE	-131 628 838	-144 603 300	3 300 483	-141 302 817	-60 051 812	-63 039 680	-138 052 568	-142 044 537	100,5 %

	TP2025	TA2026	TA-muutokset	Muutettu TA2026	Tot. 6/2025	Tot. 6/2026	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon enn. / muut. TA, %
TOIMINTAKATE	-131 628 838	-144 603 300	3 300 483	-141 302 817	-60 051 812	-63 039 680	-138 052 568	-142 044 537	100,5 %
Verotulot	139 072 414	146 617 000	-3 500 000	143 117 000	63 746 649	67 128 420	146 450 231	143 617 000	100,3 %
Valtionosuudet	14 017 008	14 950 000	71 583	15 021 583	7 069 794	7 510 746	14 891 267	15 208 000	101,2 %
Rahoitustuotot- ja -kulut	3 733 754	4 098 800	140 000	4 238 800	1 431 090	1 179 640	3 008 648	4 290 000	101,2 %
Korkotuotot	1 702 459	1 585 700		1 585 700	559 954	562 890	1 711 387	1 500 000	94,6 %
Muut rahoitustuotot	6 598 676	7 295 000		7 435 000	1 952 227	1 549 263	5 236 628	7 400 000	99,5 %
Korkokulut	-3 956 790	-4 171 900		-4 171 900	-1 053 087	-908 375	-3 413 058	-4 000 000	95,9 %
Muut rahoituskulut	-610 591	-610 000		-610 000	-28 004	-24 139	-526 309	-610 000	100,0 %
VUOSIKATE	25 194 338	21 062 500	12 066	21 074 566	12 195 721	12 779 127	26 297 578	21 070 463	100,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-22 779 942	-21 200 000		-21 200 000	-10 459 351	-10 631 483	-21 430 605	-21 200 000	100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	2 414 396	-137 500	12 066	-125 434	1 736 370	2 147 644	4 866 973	-129 537	
Poistoeron lisäys tai vähennys	160 156	160 000		160 000	80 119	78 964	157 847	160 000	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 574 552	22 500	12 066	34 566	1 816 489	2 226 608	5 024 820	30 463	

Vuoden 2026 tilinpäätöksen ennustetaan toiselta vuosineljännekseltä laaditun seurantaraportin ja ennusteen mukaan muodostuvan noin 30 500 euroa ylijäämäiseksi. Ennuste vastaa lopputulemaltaan muutettua talousarviota.

6. Investoinnit

Investointien määrärahamuutokset

Kaupungin investointiohjelmassa kokonaisuudessaan vuodelle 2025 on päätetty menomäärärahaksi 22,8 miljoonaa ja tulomäärärahaksi 1,8 miljoonaa. Investointiohjelman ennustetaan toteutuvan nettotasolla talousarviota pienempänä ollen -20,3 miljoonaa. Nyt esitettävät menomäärärahojenmuutokset voidaan toteuttaa investointiohjelman sisäisinä siirtoina. Menomäärärahojen arvioidaan kokonaisuudessaan toteutuvan 1,087 miljoonan alle talousarvion.

Määräramuutokset ja mahdolliset lisämäärärahaesitykset koskevat kaupunkikehityslautakunnan alaisten investointien määrärahoja. Muutokset esitetään tehtäväksi investointiohjelman sisällä tehtävillä määrärahasiirroilla. Kaupunkikehityslautakunnan vastuulle kuuluvien investointien (kunnallistekniikka, maa- ja vesialueet, talonrakennus) määrärahojen muutos- ja lisäystarpeet:

Viestikeskus Lokki, luolan kunnostaminen. Hanke painottuu alun perin arvioitua enemmän jo vuodelle 2026 ja valmistuu helmikuun 2027 loppuun mennessä. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät kasva, vaikka vuoden 2026 määrärahatarve lisääntyy 50 000 euroa.

Hänninkentän huoltorakennus. Vuonna 2025 alkaneen hankkeen toteutus on painottunut arvioitua enemmän vuodelle 2026.

Sotakoulu, Ristiina. Hankkeeseen on varattu matkailun määrärahasta 25 000 euroa, joka siirretään samalle projektille. Hankkeelle siirrettiin lisää rahaa, jotta julkisivujen maalaus saadaan suoritettua kerralla ja muutoinkin rakennus siihen kuntoon, että sitä voidaan käyttää. Alkuperäinen määräraha oli 50 000 euroa ja uusi toteuma-arvio 75 000 euroa.

Mikkelin lukio kattoremontin lopetus. Vuonna 2025 alkanut korjaustyö saatiin päätökseen keväällä. Urakan aikana toteutettiin samalla lisä- ja muutostöitä, jotka oli järkevä toteuttaa tässä yhteydessä ja kustannukset kirjautuivat vuodelle 2026. Hankkeen kokonaiskustannukset eivät kuitenkaan ylittyneet. Vuodelle 2026 oli varattu 200 000 euroa ja toteuma oli 251 000 euroa.

Hulevesiohjelma. Hulevesiohjelman toteuttamisen osalta saneerattavien hulevesilinjojen rakentaminen ollut alun perin suunniteltua laajempaa ja saneerattavien katujen hankkeet kohdistuneet laajemmin hankkeisiin, joissa hulevesirakenteita on toteutettu. Hulevesilinjat on toteutettava samanaikaisesti katuhankeeseen sekä vesi- ja jätevesilinjojen kanssa. Alkuperäinen määräraha oli 350 000 euroa ja uusi toteuma-arvio 470 000 euroa.

Keskusta-alueen tulvariski. Keskusta-alueen tulvariskin hallinnan osalta on tehty suunnitelma, luvitettu ja hankittu materiaalit Mannerheimintien ja Savonradan alittavaan putkilinjaan sekä tehty muita valmistelevia töitä. Nuijamiehen alueelle on rakennettu Hevosmiehenpuiston tulva-altaat sekä tulva-putkistoa kitakaivoineen. Lisäksi on siirretty alueen teollisuustonttien läpi menevät putkilinjat tontin rajalle. Näin on saatu yhtenäinen tonttialue käytettäväksi. Keskustaan kiinteästi liittyvän Veturitallinlahden hulevesien hallintahanke ei ole sen sijaan aktivoitunut. Alkuperäinen keskusta-alueen tulvariskin määräraha oli 400 000 euroa ja uusi toteuma-arvio 600 000 euroa.

E-S Pääomarahasto. Talousarviota laadittaessa tämä projekti jäänyt huomaamatta. Saadaan katettua *Muiden osakkeiden hankintaan* varatusta määrärahasta.

Menomäärärahamuutokset

- Viestikeskus Lokki, luolan kunnostaminen, MENOT, projekti 12015 (TA 500.000 euroa), menoylitys +50.000 euroa
Siirretään projektilta 14102 Kaupungin virastotalo, LVIS-peruskorjaus (TA 2.000.000 euroa) 50 000 euroa.
- Hänninkentän huoltorakennus, MENOT, projekti 13000 (TA 1.500.000 euroa), menoylitys +800.000 euroa
Siirretään projektilta 14102 Kaupungin virastotalo, LVIS-peruskorjaus (TA 2.000.000 euroa) 299.000 euroa
Siirretään projektilta 14117 Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus (TA 1.500.000 euroa) 200.000 euroa
Siirretään projektilta 20031 Kiertoliittymä, Savilahti (viides haara) (TA 500.000 euroa) 301.000 euroa
- Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus), projekti 14103 (TA 50.000 euroa), menoylitys +25.000 euroa
Siirretään projektilta 20027 Matkailu (TA 300.000 euroa) 25.000 euroa
- Mikkelin lukio kattoremontin lopetus, projekti 10659 (TA 250.000 euroa), menoylitys +51.000 euroa
Siirretään projektilta 14102 Kaupungin virastotalo, LVIS-peruskorjaus (TA 2.000.000 euroa) 51.000 euroa.
- Hulevesiohjelma, projekti 20016 (TA 400.000 euroa), menoylitys +200.000 euroa
Siirretään projektilta 20039 Katu- ja liikennevalokeskusten sijoittelu (TA 600.000 euroa) 200.000 euroa
- Keskusta-alueen tulvariski, projekti 20037 (TA 350.000 euroa), menoylitys +120.000 euroa
Siirretään projektilta 20028 Veturitallinlahti hulevesi (TA 100.000 euroa) 100.000 euroa
Siirretään projektilta 20039 Katu- ja liikennevalokeskusten sijoittelu (TA 600.000 euroa) 20.000 euroa
- E-S Pääomarahasto, projekti 35012 (TA 0 euroa), menoylitys +132.000 euroa. Siirretään projektilta 35499 Muiden osakkeiden hankinta (TA 300 000 euroa)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

Ei merkittäviä investointikohteita Q2/2026 aikana.

Maa-alueiden myynti aavistuksellisesti piristynyt. Pientaloalueiden tonttimyynti on edelleen varovaista, mutta siinäkin on nähtävissä merkkejä paremmasta. Laajojen teollisuushankkeiden alkaessa asumisen tuotot saattavat kohdentua vuokra-asuntokantaan, jolloin tuottoja kotiutuu oletettavasti vuokrataloyhtiön kautta. Kaupan alalla on piristymistä. Veturitallien sekä Karilan alueen tonttiasiat etenevät.

Talonrakennuspalvelut

Päiväkodit

Naisvuoren päiväkodin aurinkosuojat toteutettiin kesän aikana. Ne parantavat pihan käytettävyyttä helteillä ja suojaavat pieniä lapsia haitalliselta UV-säteilyltä.

Lähemäen lastentalon alakerran peruskorjauksen sekä ilmanvaihdon hankesuunnittelussa tarkastellaan tilojen toimivuutta ja käyttöturvallisuutta sekä varmistetaan taloteknisten järjestelmien, erityisesti ilmanvaihdon, energiatehokkuus ja nykyaikaisuus. Hankesuunnittelun avulla pyritään luomaan realistinen ja kustannustehokas pohja varsinaiselle suunnittelu- ja toteutusvaiheelle, ottaen huomioon rakennuksen nykytila, käyttäjien tarpeet ja viranomaismääräykset.

Koulut

Itäisen alueen palveluverkkotarkastelua on jatkettu. Viimeisimmässä mallissa koulu ja päiväkotit sijoitettaisiin Paukkulan vieressä olevalle entiselle seurakuntatalon tontille. Palveluverkon poliittinen käsittely siirrettiin alkukesästä syksyyn. Päätöksiä asian suhteen odotetaan saatavan loppuvuodesta.

Otavan koululla on kesän aikana tehty liikuntasalin puku- ja pesuhuonetilojen kunnostustöitä. Työt valmistuvat ennen koulujen aloitusta.

Kalevankankaan koulun kunnossapitokorjauksia on jatkettu taas kesäaikana, kun rakennuksessa ei ole opetustoimintaa. Korjaustoimenpiteiden tavoitteena on parantaa rakennuksen sisäilman laatua sekä ennaltaehkäistä mahdollisten vaurioiden ja sisäilmaongelmien syntymistä. Vuodelle 2026 korjauksiin on varattu 500 000 euron määräraha. Kesän 2026 aikana remontoitavien tilojen kokonaislaajuus on noin 1 055 m² ja työn on määrä valmistua ennen koulun aloittamista syyslukukaudella.

Kalevankankaan koulun pihan saattoliikennejärjestelyn työt ovat valmistuneet. Järjestely lisää oppilaiden turvallisuutta ja helpottaa lapsiaan saattavien autoilijoiden pysähtymistä koulun edustalla.

Rantakylän koulun tilamuutokset kansainvälistä opetusta varten on toteutettu pääosin vuoden 2025 vuoden puolella ja osa vuoden 2026 investointimäärärahasta. Kesällä toteutetaan vielä joitakin sisäpuolisia korjauksia.

Lyseon koulun pihan kunnostamiseen on varattu 30 000 euroa vuodelle 2026. Määräraha käytetään kentän tekonurmen suunnitteluun ja koripallokentän uudelleen asfaltointiin. Lyseon hiekkakentälle siirretään mahdollisuuksien mukaan Hänninkentän entinen tekonurmi, kun se uusitaan aikanaan. Ennen tekonurmen asentamista tulee kenttä kunnostaa niin että se soveltuu tekonurmen pohjaksi.

Mikkelin lukion viime vuoden puolella aloitettu vesikattosaneeraus valmistui keväällä. Urakan aikana toteutettiin lisä- ja muutostöitä, jotka oli järkevä toteuttaa tässä yhteydessä. Näiden johdosta investoinnin kokonaiskustannus 251 000 euroa tulee ylittämään vuodelle 2027 varatun 200 000 euron määrärahan. Hankkeelle oli varattu viime vuodelle rahaa, jota ei kuitenkaan keretty käyttää, kun hankkeen aloitus siirtyi loppuvuoteen ja laskut kirjaantuivat vasta vuodelle 2026. Kokonaisuutena hanke alittaa sille varatun määrärahan 300 000 euroa.

Tuppuralan koulun pihan perusparannuksen hankesuunnitelma on valmisteilla ja arvioidaan valmistuvan loppuvuodesta 2026.

Kulttuuri

Konsertti- ja kongressitalo Mikaelissa tehdään vuosittain huoltokorjauksia noin 100 000 eurolla. Tänä vuonna korjausten oli tarkoitus kohdistua yleisön wc-tilaan, mutta työtä ei päästy suorittamaan rakennuksessa olevien tapahtumien vuoksi. Tilat saneerataan vuoden 2027 aikana.

Sodan ja rauhan keskus Muistin päärakennuksen vesikaton ja kattovarusteiden maalaus suoritetaan kesän 2026 aikana. Työt etenevät suunnitellusti.

Viestikeskus Lokin luolan kunnostaminen käynnistyi suunnitellusti kesäkuussa. Töiden on määrä valmistua helmikuun 2027 loppuun mennessä ja luola avataan yleisölle taas kesällä 2027. Mikkelin kaupunki sai hankkeelle valtion avustusta 150 000 euroa kesällä 2026.

Ristiinan sotakoulun korjaus ja laajennus on jatkunut tänäkin vuonna. Kyseessä on paikallisten seurojen ja järjestöjen yhteishanke, jossa he kunnostavat entistä upseerikoulun rakennusta. Rakennuksessa toimii kalliotaidekeskus myös kesällä 2026. Hankkeelle on varattu kaupungin investointiohjelmassa 50 000 euroa vuodelle 2026 sekä 25 000 euroa matkailun investointimäärärahoja. Rahoituksella on teetetty julkisivujen maalaus.

Liikuntarakennukset

Hänninkentän huoltorakennuksen rakennustyöt jatkuvat päivitettyjen suunnitelmien mukaisesti. Hanke valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä. Vuoden 2025 talousarviovalmistelun yhteydessä on määrärahat arvioitu 2,5 M€ vuodelle 2025 ja 1,5 M€ vuodelle 2026. Vuoden 2025 toteuma oli kuitenkin 1,1 M€, eli hanke painottuu arvioitua enemmän vuodelle 2026. Vuoden 2026 arvioitu toteuma on 2,3 M€. Toteuma-arviossa on huomioitu aikataulupainotuksen lisäksi tilaajalle mahdollisesti aiheutuvia kustannuksia työmaan pysähtymisestä ja rakenteiden muuttamisesta. Näiden kustannusten suuruus tarkentuu neuvotteluprosessin tai mahdollisten oikeusprosessien aikana.

Lähemäen kentän vanha vesivahingosta vaurioitunut rakennus on purettu keväällä 2026. Tilalle rakennetaan uusi siirtokelpoinen huoltorakennus. Hankkeen on määrä valmistua vuoden 2026 loppuun mennessä.

Urheilupuiston katsomon vedenpoiston korjaushanke toteutetaan kahdessa vaiheessa. Rakennustekniset työt ja rakenteiden koneellinen kuivaus ovat käynnissä. Katsomon yläpuolisen piha-alueen korjauksilla ehkäistään sade- ja pintavesien pääsy rakenteisiin. Piha-alueen korjaustöiden valmistuminen on aikataulutettu 17.10.2026 mennessä. Hankkeen tavoitteena on saattaa tarvittavat korjaustoimenpiteet päätökseen vuoden 2026 aikana, jolloin investointimäärärahan varaamiselle vuodelle 2027 ei arvioida olevan tarvetta.

Julkiset rakennukset

Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjauksen 8 ja 9.vaihe on alkanut toukokuun lopulla. Hankkeen 8. vaiheessa peruskorjataan ns. pohjoissiiven 1-4 kerrokset sekä pääaulan 2-4 kerrokset. Hankkeen 9.vaiheessa peruskorjataan 1.kerroksen pääaula, ravintola, keittiö sekä kellaritilat. 8.vaiheen on tarkoitus valmistua 29.1.2027 mennessä ja 9.vaiheen 30.7.2027 mennessä. Työt etenevät suunnitellusti.

Keskuskeittiö Isopadan lattia- ja kylmiökorjaushankkeen työmaan perustaminen sekä valmistelevat työt käynnistyivät toukokuussa. Keskuskeittiötoiminnan siirryttyä väistötiloihin purku- ja rakennustyöt aloitettiin kesäkuun alussa. Hankkeen eteneminen on ollut suunnitellun aikataulun mukaista, ja keskuskeittiön toiminnan on tarkoitus käynnistyä jälleen omissa tiloissaan elokuun alussa.

Kaupungintalon vesikaton kunnostuksen urakoitsijavalinnat on tehty toukokuussa. Työt alkavat suunnitellusti syksyllä 2026. Urakka-aika on 7.9.2026 - 31.12.2026.

Energiataloudelliset investoinnit

Energiataloudellisina investointeina on tarkasteltu kaupungin virastotalon ja pääkirjaston mahdollisuus aurinkopaneeleiden sijoituskohteiksi. Toteutus kilpailutetaan myöhemmin syksyllä.

Keskuskeittiö Isopadan varavoimakoneen kilpailutuksessa ei tullut yhtään tarjousta, joten hankinta jouduttiin kilpailuttamaan uudestaan ja saatiin yksi tarjous. Työ päästiin aloittamaan aikataulussa ja etenee suunnitellusti.

Infra- ja viheraluepalvelut

Infra- ja viheraluepalveluiden osalta töiden ja urakoiden pääosa keskittyy sulan maan aikaan. Urakat vuodelle 2026 ovat hyvässä käynnissä.

Merkittävimmät infrainvestointikohteet ja niiden työvaiheet:

- Kristiinantien ja Ponnantien saneeraus (Ristiina), työt käynnissä ja urakat puolivälissä
- Kattilanmäenkadun saneeraus, työt käynnissä, kallioleikkaukset ja sahaukset on tehty
- Katajamäenkadun saneeraus
- Sammonkadun kevyen liikenteen väylä, hulevesiratkaisut työn alla sekä ESE tekee omia kaukolämpötöitään
- Ranta-Launialan asunalueen kadut, kohde valmistumisvaiheessa ja oteteen vastaan
- Ristiinan Rantapuiston uusiminen, urakka kilpailutettu ja alkaa elokuussa
- Kirjaston leikkipaikan uusiminen, leikkipaikka otettu käyttöön
- Sammonkadun hulevesijärjestelyt, työn allq
- Hallitustorille on tehty juomavesipiste
- Koneistajankatu on rakennettu valmiiksi loppuosaltaan (Tusku)
- Vanhalla Otavantiellä Pistokadun kääntymiskaista ja liikennevalot on rakennettu käyttöönottovalmiuteen

Mannerheimintieltä satamaan johtavan uuden huleveden purkuputken rakentaminen jouduttiin keskeyttämään, koska putken tunkkaus osui radan alla oleviin vanhoihin tukirakenteisiin (puutelarakenne). Kohde palautettiin suunnitteluun ja etsitään uusi kohta Savonradan alittamiseksi. Hanke lykääntyy vuodelle 2027.

Taloudellisesti investointihankkeilla on tulossa määrärahan ylityksiä kohteilla Keskusta-alueen tulvariski (määräraha 350 000 euroa, ylitys 120 000 euroa) sekä Hulevesiohjelma (määräraha 400 000 euroa ja ylitys 200 000 euroa. Nämä ylitykset katetaan infrahankkeiden sisältä.

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatii- vinen tot.	TA2026		LMR 2026		TA + LMR 2026		TOT 6/2026		TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot		
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			-150				-150		-18		-132	-150
Osallistava budjetointi, ASTO		-572	-150				-150		-18		-132	-150
KIINTEÄ OMAISUUS			-300	1500			-300	1500	-195	527	868	700
Maa- ja vesialueet												
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT				1500			1500		527		973	1000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT			-300				-300		-195		-105	-300
RAKENNUKSET				25			25		26		-1	26
Rakennukset (kiinteistöt), TULOT				25			25		26		-1	26
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT			-8580	50			-8580	50	-2118	105	-6517	-8737
Koulut												
Itäinen aluekoulu - kampus *												
Korvaava koulun uudisrakennus (n. 460 opp.), oma tase	-17664	-49	-50				-50		-26		-24	-50
Korvaavat päiväkodit uudisrakennukset (n. 150 + 70 lasta)	-8300		-50				-50		0		-50	-20
Otavan koulun peruskorjaus	-200	-11	-100				-100		-11		-89	-80
Kalevankankaan koulu, sisäilmakorjaukset	-2000	-469	-500				-500		-147		-353	-500
Kalevankankaan koulun pihan saattoliikennejärjestely	-150		-150				-150				-150	-155
Rantakylän koulun tilamuutokset kansainvälistä opetusta varten	-50	-30	-50				-50		-30		-20	-50
Lyseon koulun pihan kunnostus	-30		-30				-30				-30	-30
Mikkelin lukio kattoremontin lopetus	-225	-351	-200				-200		-251		51	-251
Kulttuuri												
Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, korjaus ja peruskorjaus	-12000	-658	-100				-100		-62		-38	-100
Jalkaväkimuseon vesikatto TULOT		106								5	-5	5
Päämajatalo, katon maalaus	-250	-3	-250		110		-140		-3		-137	-140
Viestikeskus Lokki, luolan kunnostaminen, TULOT	-800									100	-100	100
Viestikeskus Lokki, luolan kunnostaminen, MENOT	-800	-155	-500				-500		-155		-345	-550
Muistin puisen ravintolaosan katon uusinta									-6		6	-6
Liikunta												
Hänninkentän huoltorakennus MENOT	-3230	-1913	-1500				-1500		-754		-746	-2300
Lähemäen urheilukentän huoltorakennus	-250	-4	-250				-250		-4		-246	-250
Urheilupuiston katsomorakennuksen vedenpoistot	-150	-12	-100				-100		-12		-88	-125
Rantakeitaan ison altaan vedenpudistus (hiekkasuodattimet)	-60		-60				-60				-60	-60
Julkiset rakennukset												
Kaupungin virastotalo, LVIS-peruskorjaus		-4032	-2000				-2000		-199		-1801	-1600
Kaupungintalon vesikaton kunnostus	-360	-24	-360		-110		-470		-24		-446	-470
Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus)	-1150	-1022	-50				-50		-70		20	-75
Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus	-1500	-238	-1500				-1500		-238		-1262	-1300
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt												
Koulu- ja esiopetus			-200				-200		-25		-175	-200
Liikunta- ja nuorisopalvelut			-100				-100		-3		-97	-100
Julkiset rakennukset			-110				-110		-90		-20	-110
Rakennusten suunnittelumääräraha			-150				-150				-150	-150
Energialoudelliset investoinnit, TULOT				50				50			50	50
Energialoudelliset investoinnit, MENOT			-200				-200		-8		-192	-200
Kiinteistöjen sähköautolatauspisteet		-97	-20				-20				-20	-20

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivinen tot.	TA2026		LMR 2026		TA + LMR 2026		TOT 6/2026		TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot		
KIINTEÄT RAKENTEET			-9475	105	120	0	-9355	105	-2126	-1	-7123	-8036
Strateginen kehittämisalustat												
Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitallinlahti, Puhistamo)		-661	-700				-700		-11		-689	-100
Kiertoliittymä, Savilahti (viides haara)			-500		120		-380				-380	-50
Ecosairila		-3768	-500				-500		-153		-347	-500
Kalevankankaan alue		-276	-100				-100				-100	-100
Matkailu			-300				-300		-240		-60	-275
Ruutukaavakeskustan kehittäminen			-100				-100		-1		-99	-100
Liikenneverkkoratkaisut												
Valtion kanssa toteutettavat yhteishankkeet	-4000	-7	-200				-200		-7		-193	-100
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)***			-800				-800		-239		-561	-800
Kadut ***			-1800				-1800		-640		-1160	-1800
Katujen suunnittelumääräraha			-100				-100				-100	-100
Siltojen uusiminen			-500				-500		-49		-451	-500
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Sammonkatu) MENOT ***			-400				-400		-1		-399	-400
Lentoasema (sis. Valtion investointuen) TULOT				30				30			30	30
Lentoasema MENOT			-100				-100		-46		-54	-100
Valot												
Katuvalojen saneeraus			-300				-300		-88		-212	-300
Liikennevalojen uusiminen		-85	-200				-200		-18		-182	-200
Katu- ja liikennevalokeskusten uudelleensijoittelu ja liittymät			-600				-600		0		-600	-300
Joukkoliikenteen infran kehittäminen keskusta-alueella			-50				-50				-50	-50
Puistot ja leikkipaikat ***			-350				-350		-48		-302	-350
Naisvuoren päiväkodin aurinkosuoja	-50		-50				-50				-50	-50
Tuppuralan koulun piha	-225	-2	-25				-25		-2		-23	-25
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco)		-386	-60				-60		-8		-52	-60
Vesistö												
Hulevesiohjelma ***		-2289	-400				-400		-230		-170	-600
Veturitallinlahti hulevesi			-100				-100				-100	0
Keskusta-alueen tulvariski		-767	-350				-350		-310		-40	-470
Tikkalan entisen kaatopaikan vesien hallinnan järjestelyt			-100				-100				-100	-20
Satamien kunnostus *** (sis. retkisatamat)			-80				-80		-15		-65	-80
Kallioniemi, risteily- ja matkailualuslaituri TULOT				75				75			75	75
Kallioniemi, risteily- ja matkailualuslaituri MENOT		-14	-150				-150		-2		-148	-150
Sähköisten vesikulkuneuvojen lataus, TULOT										-1	1	-1
Liikkuminen												
Uimarantojen kunnostukset, korjausvelan poistaminen			-75				-75				-75	-75
Urheilupuiston viheralueiden ja rinteiden uusiminen		-1	-360				-360		-1		-359	-360
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus **, MENOT			-125				-125		-18		-107	-125

IRTAIN OMAISUUS			-1675	140	-120	84	-1795	224	-583	0	-988	-1571
Koneet ja kalusto												
Hallinnon palvelualue												
Ruoka- ja puhtauspalvelut			-175				-175				-175	-175
Isopadan varavaimakone	-500	-231	-500				-500		-231		-269	-500
Sivistyksen palvelualue												
Sivistyslautakunta			-200				-200		-12		-188	-200
Hyvinvointilautakunta			-200				-200		-101		-99	-200
Rantakeitaan kuntosalin välinehankinta			-150				-150				-150	-150
Päämajakoulun pihan välineistö		-4	-100				-100		-4		-96	-100
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue												
Kaupunkikehityslautakunta			-100				-100				-100	-100
TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila TULOT		340		140		84		224			224	224
TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila MENOT	-900	-734	-200		-120		-320		-235		-85	-320
Varautuminen, häiriötilannekeskukset		-90	-50				-50				-50	-50
ARVOPAPERIT JA OSUUDET			-710				-710		-434	49	-325	-661
Osakkeet ja osuudet												
Osakkeiden myynti, TULOT										49	-49	49
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadiumi Oy		-1600	-200				-200		-200			-200
Muiden osakkeiden hankinta			-300				-300				-300	-168
Itäradan suunnitteluhankeyhtiö (valtuusto 31.8.20 § 269)		-444	-210				-210		-102		-108	-210
E-S Pääomarahasto		-390							-132		132	-132
INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				1820		84		1904		706	1198	1404
MENOT			-20890				-20890		-5474		-15416	-19833
NETTOINVESTOINTI			-19070		84		-18986		-4768		-14218	-18429

LIKELAITOKSET tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2026		LMR 2026		TA + LMR 2026		TOT 6/2026		TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot		
LIKELAITOS OTAVIA												
MENOT			-25				-25				-25	-25
NETTOINVESTOINTI			-25				-25				-25	-25
VESILIKELAITOS												
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit												
MENOT			-1920				-1920		-888		-1032	-1890
Vesilaitokset ja jätevedenpuhdistamot			-290				-290		-145		-145	-290
Anttolan siirtolinja, yleissuunnitelma			-30				-30				-30	
Verkostot			-1600				-1600		-743		-857	-1600
Uudiskohteet yhdessä kadunrakennuksen kanssa			-250				-250		-103		-147	-250
Saneerauskohteet yhteistyössä kadunrakennuksen kanssa			-550				-550		-295		-255	-550
Oma rakentaminen vesijohdot			-150		-250		-400		-163		-237	-400
Oma rakentaminen viemärit			-150		-250		-400		-183		-217	-400
Veturitallin alueen rakentaminen			-500		500							
NETTOINVESTOINTI			-1920				-1920		-888		-1032	-1890
LIKELAITOKSET / INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT												
MENOT			-1945				-1945		-888		-1057	-1915
NETTOINVESTOINTI			-1945				-1945		-888		-1057	-1915

	TA2026		LMR 2026		TA + LMR 2026		TOT 6/2026		TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot		
INVESTOINNIT YHTEENSÄ										
TULOT		1820		84		1904		706	1198	1404
MENOT	-22835				-22835		-6362		-16473	-21748
NETTOINVESTOINTI	-21015		84		-20931		-5656		-15275	-20344
Poistotaso n. 21,2 milj. euroa										

7. Tytärtyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

7.1 Etelä-Savon Energia -konserni

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Käyttökate 19 milj. euroa	Käyttökate 21 milj. euroa
Päivitetyn konsernistrategian toimeenpano	Strategian toteutus, tavoitteet asetettu vuodelle 2031. Strategian mukainen organisaatiomuutos vuoden 2027 alusta.
Päivitetyn tuotantostrategian toimeenpano	Päätös toisen sähkökattilan hankinnasta vuoden 2026 aikana

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteutumaennuste 2026
Liikevaihto	60 675	66 500	65 000
Käyttökate		19 000	21 000
Tilikauden voitto/tappio (verojen jälkeen)	0,2	700	3 000
Osinko	1 785	1 530	1 785
Investoinnit	12 370	12 000	12 437
Ulkoinen velka	150 000	154 000	150 000
Omavaraisuusaste			
Etelä-Savon Energia Oy	72,7 %	72 %	72 %
ESE-Energia Oy	63,4 %	62 %	64 %
ESE-Verkko Oy	46,8 %	43 %	51 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	87	89	89
vakituinen, kpl	83	87	88
määräaikainen, kpl	4	2	1

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei olennaisia poikkeamia. Budjetoitua parempi tulos johtuu lähinnä onnistuneesta sähköntuotannosta.

7.2 Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Toiminnan sopeuttaminen ammatillisen koulutuksen muutoksiin jatkuu, painotus tutkintojen osalta nuorten koulutukseen ja aikuiskoulutuksen toimintamallin muuttaminen.	Esedun opiskelijavuosiennuste vuodelle 2026 on noin 2000 opiskelijavuotta. Aikuiskoulutusta on suunnattu perustutkintojen osalta tutkinnonosiin ja ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin, joiden opiskelijavuosikerroin on perustutkintoja pienempi. Aikuiskoulutustuen poistuminen näkyy opiskelijavuosimäärän laskuna aikuisten osalta.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteutumaennuste 2026
Liikevaihto	30 503	29 699	29 756
Tilikauden voitto/tappio	2 356	-314	-887
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 868	1 500	2 576
Ulkoinen velka	3 839	5 800	5 800
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	3 000	3 000	3 000
Omavaraisuusaste	77,3 %	64 %	64 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	258	259	268
vakituinen, kpl	244	243	253
määräaikainen, kpl	14	16	15

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Toimintaan ei ole alkuvuonna 2026 kohdistunut olennaisia poikkeamia.

7.3 Kiinteistökehitys Naistinki Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Mölnlycken 2040-ohjelman mukaiset investointitarpeet on kartoitettu ja Naistingin mahdollisuudet osallistua niihin suunniteltu. Investointisuunnitelma minimissään seuraavalle 5-vuodelle	Olemme asiakkaan kanssa tiedostaneet tarpeet ja olemme yhdessä valmistautuneet tuleviin tarpeisiin
Kansalliskirjaston hanke käynnistyy. Suunnitelmat, rahoitus ja vuokrasopimus valmiina ja rakennuttamisvalmius saavutettu 2027 kevättä varten	Ensisijaisesti tavoitteena on ulkopuolinen kiinteistösijoittaja. Olemme koko ajan Kansalliskirjaston tukena tarvittaessa
Insinöörinkatu 7 jatkovuokraus saatu alulle. Tiloista vähintään 30 % vuokrattua	Tilat ovat 95 % vuokrattuina
Rahtitie 9 kiinteistölle on saatu ratkaisu. Kiinteistö on myyty.	Myyty 12/2025
Korjaamonkatu 3 prosessi päätökseen. Kaava valmistunut ja kaikki velvoitteet hoidettu	Asia hoidettu osaltamme onnistuneesti.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteutumaennuste 2026
Liikevaihto	8 650	8 700	9 100
Tilikauden voitto/tappio	227	250	250
Osinko	113	200	200
Investoinnit	2 000	5 000	3 000
Ulkoinen velka	16 200	14 000	13 000
Sisäinen velka	19 800	23 000	22 000
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2 000
Omavaraisuusaste	19 %	21 %	22 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	7	7	7
vakituinen, kpl	7	7	7
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei olennaisia poikkeamia.

7.4 Metsäsairila Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Eduskunnan lainsäädäntösuunnitelman mukaan jätelaki muuttuu vuonna 2026. Yhtiön tulee huomioida muutokset ja huolehtia, että yhtiön toiminta on lainsäädännön mukaista.	Laki vasta valmisteilla
Talousseurannan ja -raportoinnin kehittäminen niin, että yhtiöllä on valmius tehdä konsernitilinpäätös.	Konsernitilinpäätös toteutetaan

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026*	Toteutumaennuste 2026
Liikevaihto	9 180	12 500	11 200
Tilikauden voitto/tappio	1 538	216	300
Osinko	0	0	00
Investoinnit	765	500	750
Ulkoinen velka	4 456	6421	5 921
Sisäinen velka	1 500	1500	1 500
Konsernitilin limiitti	2 000	3000	30 00
Omavaraisuusaste	15 %	12 %	10 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	26	31	28
vakituinen, kpl	23	28	26
määräaikainen, kpl	3	3	2

*Vuodelle 2026 tehdään konsernitilinpäätös, minkä vuoksi edellisten vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia. Vuoden 2026 tavoitteet ja niiden toteutumaennuste on annettu konsernitasoisina.

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei merkittäviä poikkeamia

7.5 Mikalo Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Mannerheimintie 10a käyttöaste 100 %	toteutumassa
Asuntokannan pienentäminen noin 100 asunnolla (brt)	toteutuu 91 asunnolla
Talouden tasapainottaminen jatkuu, maksuvalmiuden säilyttäminen	toteutuu
Kohtuuhintaisen vuokratason säilyttäminen (alle markkinahinnan)	toteutuu
Käyttöaste 94 %	ei toteudu – tavoite 89 %

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteumaennuste 2026
Liikevaihto	26 728	27 887	25 800
Tilikauden voitto/tappio	51	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	9 945	3 000	4 000
Ulkoinen velka	59 320	57 498	59 679
Sisäinen velka	2 623	1 921	1 880
Konsernitilin limiitti	1 500	1 500	1 500
Omavaraisuusaste	39 %	35 %	37 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	89	77	67
vakituinen, kpl	84	77	67
määräaikainen, kpl	5	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Opiskelija-asuntojen kysyntä on olennaisesti heikentynyt Aalto yliopiston opiskelijoiden vähentymisen myötä. Merkittävää vaikutusta myös verkko-opetuksen jatkuvalla kasvulla.

7.6 Mikkelin Asumisoikeus Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Kilpailukykyinen vastiketaso; säilyy alle yleisen vuokratason.	Toteutuu

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteumaennuste 2026
Liikevaihto	2 101	2 130	2 100
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	5 488	5 094	5 094
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	48 %	45 %	44 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Riikolankadun lämmitysjärjestelmän perusparannushanke toteutunut.

7.7 Mikkelin kehitysyhtiö Miksei Oy

Tulostavoitteet

Tavoite		Toteumaennuste 2026
Asiakasmäärä (kpl)	1300	Asiakasmäärä (kpl)
Tapahtumat ja niihin osallistuneiden määrä (kpl)	40 / 1040	Tapahtumat ja niihin osallistuneiden määrä (kpl)
Sijoittuneet yritykset (kpl)	14	Sijoittuneet yritykset (kpl)
Sijoittuvien yritysten avulla syntyneet työpaikat (kpl)	70	Sijoittuvien yritysten avulla syntyneet työpaikat (kpl)
Yritysten kehittämishankkeet (Yhtiön tuella toteutetut) (kpl)	60	Yritysten kehittämishankkeet (Yhtiön tuella toteutetut) (kpl)
Yritysten kehittämishankkeiden arvo (Yhtiön tuella toteutetut) (eur)	15 000 000	Yritysten kehittämishankkeiden arvo (Yhtiön tuella toteutetut) (eur)
Yhtiön hankkima hankerahoitus (eur)	8 300 000	Yhtiön hankkima hankerahoitus (eur)
Asiakastyytyväisyys	4/5	Asiakastyytyväisyys
Työtyytyväisyys	4/5	Työtyytyväisyys
Matkailutulon kasvu (%)	5	Matkailutulon kasvu (%)
Rekisteröityneiden yöpymisten määrän kasvu (%)	10	Rekisteröityneiden yöpymisten määrän kasvu (%)

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteutumaennuste 2026
Liikevaihto	4465	5500	5500
Tilikauden voitto/tappio	-10	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	1675	1000	1000
Sisäinen velka	669	500	500
Konsernitilin limiitti	1500	1500	1500
Omavaraisuusaste	16 %	15 %	15 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	38	42	47
vakituinen, kpl	17	19	20
määräaikainen, kpl	21	23	27

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Syyskaudella käynnistetään hallituksen 17.6.2025 kokouksessaan hyväksymän yhtiön strategian kaudelle 2026 toimeenpano. Strategian kolme keskeistä painopistettä ovat: 1) Tehokkaat yritysten kasvu- ja peruspalvelut 2) Vahva invest-in -toiminta ja sijoituspalvelut 3) Kärkiteemojen ekosysteemikehitys. Kärkiteemoja ovat a) Yhteiskuntaturvallisuus b) Matkailu ja vapaa-ajan asuminen c) datatalous d) puhtaan veden ratkaisut e) vihreä siirtymä ja kiertotalous. Strategian toimeenpanon yhteydessä yhtiön organisaatiota sovitetaan parhaalla mahdollisella tavalla strategisten painopisteiden tulokselliseen toteuttamiseen.

Uusia hankkeita on suurella todennäköisyydellä käynnistymässä 7 kpl, joiden yhteisarvo Mikseille on noin 2,5 miljoonaa euroa.

7.8. Mikkelin Ravirata Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2026
Mikkelin Ravirata Oy järjestää 15 ravit (-2) ja hyvän, entistä enemmän houkuttelevamman kolmipäiväisen St Michel -tapahtuman 17.-19.7.2026. Pienentyvästä, MMM:n kautta tulevasta toimintatuesta ja olosuhdeinvestoinnin kasvattamista poistoista huolimatta pyritään kohtuulliseen taloudelliseen tulokseen (budjetoidaan nollatulos) turvaamalla muu varainhankinnan tuotto ja syventämällä yhteistyötä kaakkois-suomalaisten raviratojen kanssa.	Ravipäivät (15) on toteutumassa sovitusti. Järjestelyiltään onnistunut 3-päiväinen St Michel 17.-19.7.2026. Sateinen sää (sunnuntaina) verotti tapahtuman pääsylippu- ja ravintolamyyntiä. Mm. henkilöstökulusäästöt ovat johtamassa kohtuulliseen taloudelliseen tulokseen. Neuvottelut ”Kaakon ravit” -yhteistyötä Kouvolan ja Lappeenrannan raviratojen kanssa ovat jatkuneet-
St Michel -viikonvaihteen palvelutarjontaa pyritään edelleen laajentamaan ja parantamaan yleisötoiveiden mukaisesti yhteistyössä muiden eteläsavolaisten toimijoiden kanssa.	St Michel -tapahtuman perjantai on lunastanut paikkansa osana viikonvaihdetta. Perjantaina järjestettiin ravien lisäksi St Michel -vedot, joka on suomenhevosten voimamieskilpailu. Tapahtumaosa järjestettiin yhdessä Etelä-Savon Hevosjalostusliiton kanssa. Lauantai-illan Lauantaitanssit järjestettiin Mikkelin jäähallissa nyt toista kertaa peräkkäin.
Raviradan muuta käyttöä, mm. ratsastukseen, selvitetään aktiivisesti. Ravirata on snowcrossin uusi järjestämispaikka Etelä-Savossa. Tavoitteena on näiden lisäksi toteuttaa mm. uusi ratsastuskenttää raviradan keskialueelle. Ravintolaliiketoiminnan liikevaihdon kasvutavoite vuodelle 2026 on +10 %.	Raviradan keskialueelle suunniteltu esteratsastuskenttä ei ole edennyt. Snowcross-harjoitteluun ja kilpailuihin on keskialueelle rakennettu talvikaudella rata, joka on ollut suosittu harjoittelu- paikka ison alueen harrastajille. Toisena talvena Mikkelin Moottorikerho sai järjestettäväkseen jo Snowcrossin SM-osa- kilpailun.
St Michel -viikonvaihteen pääsylipputuottojen määrän kasvu. Vuodelle 2026 se on +5 %. Kävijämäärätavoite 18 000.	St Michel -yleisömäärän kasvutavoite ei toteutunut sateisen sään takia. Toteutunut yleisömäärä oli noin 14 600, joka on noin -13 % edelliseen vuoteen verrattuna.
Kuluja vähennetään ja tavoitteena nollatulos vuonna 2026	Mm. henkilöstökuluja vähentämällä tulosenennuste vuodelle 2026 on noin -50.000.
Some-seuraajien määrän kasvattaminen.	St Michel FB n. +7%, total n 3700, St Michel/Mikkelin Ravirata IG n. – 9%, total n. 2850.
Mikkelin raviradan kilpailusuoritteiden määrää/ravit kasvu.	Tähän toteutumaluku vasta vuoden 2026 lopulla.
St Michel -viikonvaihteessa ennätystään parantavien hevosten määrän kasvu, joka tehdään luomalla hyvät olosuhteet.	Vertailu hankaloittaa St Michel -viikonvaihteen Divisioonafinaalit, minkä vuoksi kilpailumatkat eivät olleet lyhyitä mailin matkoja, eikä absoluuttisia ennätyksiä syntynyt edellisvuoden määrää.
Vuosi sitten aloitettu ravikoulutoiminta sai hyvän suosion ja ravikoulun suorittajien määrää kasvatetaan myös vuonna 2026.	Tähän toteutumaluku vasta vuoden 2026 lopulla.
Niiden hevosten, joiden kotiratana on Mikkeli, suhteellista määrää pyritään lisäämään.	Tähän toteutumaluku vasta vuoden 2026 lopulla.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2025	TA 2026	Toteutumaennuste 2026
Liikevaihto	808	900	850
Tilikauden voitto/tappio	-92	0	-50
Osinko	0	0	0
Investoinnit	8	20	10
Ulkoinen velka	832	530	530
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	700	1000	700
Omavaraisuusaste	52 %	55 %	55 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	6		5
vakituinen, kpl	6		5
määräaikainen, kpl	0		0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Ei merkittäviä poikkeamia taloudelliseen tai toiminnalliseen suunnitelmaan.

8. palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen

8.1. Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Johdon analyysi

Konserni- ja elinvoimapalveluiden isoimpana riskinä on edelleen työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys. Yleinen suhdannekehitys huomioiden riskinä on, että koko vuoden toteuma tulee ylittymään talousarvioon varatun määrärahan (5,2 milj. euroa/TA2026). Tämän hetken ennuste koko vuodelle on 7,6 miljoonaa (vuoden 2025 toteuma oli 7 milj.). Toisaalta kotoutumiseen valtiolta saatavat korvaukset ennustetaan ylittävän koko vuoden osalta noin 0,7 miljoonalla eurolla (2,3 milj. euroa/TA2026).

Otavian liikelaitos ennustaa osaltaan opetuksen valtionosuuksia enemmän kuin talousarviossa on esitetty. Näiden kyseisten valtionosuuksien kohdennus liikelaitokselle tehdään kaupungin sisäisillä siirroilla. Tämän vuoksi Konserni- ja elinvoimapalveluiden maksamiin avustuksiin on lisätty vastaava summa. Kaupungin valtionosuuden tulevat huomioiduksi kokonaisuudessaan toimintakatteen jälkeen kohdassa valtionosuudet.

Muuten hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteutumassa kokonaisuudessaan muutetun talousarvion mukaisesti.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Perehdytys- ja työnopastusprosessin ja materiaalin päivittäminen ja digitalisointi.	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja lisääminen. Aloittavan työntekijän positiivinen mielikuva työnantajasta	Perehdytyskyselyn vastausten analysointi. Intron kautta toteutuneet perehdytykset vakituisille (kpl/v)	HR: Perehdytysohjelma Intro käytössä, yleisperehdytys aloitettu 34 työntekijälle. Perehdytyskyselyiden vastauksista ilmenee, että perehdytykseen ollaan tyytyväisiä.
Talouspalvelut-yksikön järjestämät sisäiset koulutukset/tietoisuudet (talous, ICT, hankinnat) joko kohdistettuna tulosalueille tai koko organisaatiolle	Edistää laaja-alaisesti organisaation osaamista em. osa-alueilla. Vähintään 4 tilaisuutta 2026. (talous, tietohallinto, hankinnat)	Toteutuneiden tilaisuuksien lukumäärä	Koulutusten/infojen määrät (myös yksikkökohtaiset täsmäkoulutukset): talous 4, hankinnat 2, tietohallinto 20
Työhyvinvoinnista huolehtiminen ja sen huomioiminen johtamisessa	Työhyvinvoinnin lisääntyminen organisaatiossa. Sen huomioiminen esihenkilöiden kaikessa toiminnassa	Työhyvinvointikyselyn tulokset, varhaisen tuen toimenpiteiden lkm (sovellus), terveysperusteiset tunnusluvut	HR: Sairauspoissaolot Q1+Q2= 14 033 pv (15,5 pv/htv) Terveys (%-osuus henkilöstöstä, jolla ei s-poissaoloja Q1 +Q2 =49,5% Varhaisen tuen toimet= valmiina avatusta tukipolusta, Q1+Q2= 161/307

			Korvaava työ tot. Q1+Q2= 70 pv (tth:n suositus 47 hlöille, tot. 5 hlöä = 10,6 %) Osa-sairauspäivärahan käyttö Q1+Q2 =1075 pv Kyselyn mukaan yhdenvert- tasa- arvo, psykologinen turvallisuus toteutuu 60 %:sesti.
Kehityskeskustelujen määrän ja laadun kehittäminen sisältäen osaamistarvekartoitukset	Aktiivisen ja vuorovaikutteisen henkilöstöjohtamisen ja osaamisen johtamisen kehittäminen	OSS-sovelluksessa käytyjen kehityskeskustelujen lkm	HR: Yksilökeskustelut: 727 Ryhmäkeskustelut: 138 hlöille

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävään kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tietoturvan ja dokumentoinnin edistäminen digitalisoituvassa toimintaympäristössä	Edistää Mikkelin kaupungin kokonaisarkkitehtuurin kuvantamista sekä tietoturvallisuuden valvontaa ja jatkuvaa kehitystä. (tietohallinto)	Toteutettu / ei toteutettu: Tietoturvakoulutus henkilöstölle, ohjeistuksien uusiminen, ja kokonaisarkkitehtuurin jatkuva digitaalinen kuvantaminen.	Toteutettu tietoturvakoulutuksia ja varmistettu vuosittaiset koulutukset oppimisympäristössä sekä uudistettu ohjeistus vastaamaan tätä päivää. Kokonaisarkkitehtuurin kuvantaminen jatkuvaa työtä.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Elintarvikekilpailutuksissa huomioidaan alueellinen saatavuus ja mahdollistetaan paikallisten yrittäjien tarjousten teko	Lähialueen elintarvikkeiden käyttömäärän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla (palvelujohtaja, ruokalista-suunnittelija)	Lähiruoan ostomäärä eur/v, % elintarvikehankinnoista, luomuruoan osuus elintarvikeostoista €/v, %	Lähiruoan ostomäärä 72 500 euroa/8,7 prosenttia. Luomuruoan osuus 62 330 €/ 7,4 prosenttia

Parannetaan yrittäjämysteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kaupunki järjestää hankintailtoja ja muita yritystapaamisia elinkeinon elin- noelämälle yhteistyössä Mikse- in kanssa.	Tapaamisia vähintään 2 / vuosi (hankintapalvelut)	Tapahtumien lukumäärä	1 tapahtuma (hankintailta)

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Asukasmarkkinointia tehostetaan	Kehitetään ja tehostetaan olemassa olevaa markkinointisuunnitelmaa. Tiivistetään yhteistyötä kaupungin eri yksiköiden ja sidosryhmien kanssa.	NPS kysely tai vastaava kyselyn tulokset. Seurataan muuttaja liikenteen tilastoinnin lukuja.	Asu Mikkeliissä -sivustoa päivitetty. Kehitetty uusien asukkaisten tilaisuutta kaksikielisenä yhdessä muiden kaupungin yksiköiden ja erityisesti Xamkin kanssa. Tilaisuudelle saatiin myös medianäkyvyyttä. Huomioitu uudet asukkaat kirjeitse. Kokonaisnettomuutto Mikkeliissä -15 ajalla 1-6/2026.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Osallistutaan opiskelijoiden tapahtumiin kumppanina	Kerätään tapahtumissa tietoa mitä opiskelijat toivovat Mikkeliästä ja lisätään heidän tietoisuutta sekä positiivista mielikuvaa Mikkelistä	Opiskelijatapahtumat, joissa kumppani on kpl/v. Tavoitetaso 6 tapahtumaa / vuosi	HR: Varhaiskasvatus oli XAMK:n messuilla kolmella paikakunnalla, ruoka-puhtaus ja varhaiskasvatus oli RekryOn -messuilla; XAMK:n hankkeeseen osallistuminen (Co-creation korkeakouluharjoittelun yhteiskehittäminen) 2 kpl ruoka- ja puhtauspalvelut (Xamk, Esedu)

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tarjotaan työharjoittelupaikkoja ja opinnäytetyön aiheita	Uusien työntekijöiden saaminen pidemmällä aikavälillä. Hyöty sekä opiskelijalle että kaupungille	Harjoittelijat ja opinnäytetyöt kpl / vuosi	Ruoka- ja puhtauspalvelut 13 henkilöä. HR: Henkilöstöpalvelut 0 harjoittelijaa, 0 opinnäytetyötä Siviilipalvelusta on suorittamassa kaksi henkilöä.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Huomioidaan organisaation monimuotoisuus Mikkelin kaupungin avoimien tehtävien rekrytointivaiheessa sekä otetaan perehdytyksessä ja henkilöstöjohtamisessa huomioon työntekijän henkilökohdaiset edellytykset kuten kielitaito ja ikä sekä mahdolliset rajoitteet.	Suhtaudutaan avoimesti ja positiivisesti organisaation monimuotoisuuteen. Tavoitteena on lisätä monimuotoisuutta, parantaa eri kulttuuri- ja kielitaustaisten henkilöiden kotoutumista ja osallisuutta Mikkelin kaupungissa, mahdollistaa työnteon toimintarajoitteisille henkilöille kohtuullisin mukautuksin ja turvata työvoiman saatavuus ja riittävyys alueella	Toteutetut anonyymit, monikieliset rekrytoinnit ja niistä saadut palautteet. Toteutetut kieli-kulttuuritaustayms. huomioivat perehdytykset ja niistä saadut palautteet. Kohtuullisten mukautusten määrä. Kehityskeskusteluista ja työhyvinvointikyselyistä nousseet tulokset ja niihin liittyvät toimenpiteet (moninaisuuden huomioiminen)	HR: Esihenkilön valinnan mukaan käytetään anonyymia rekrytointia

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kesätyöpaikat	Edistetään nuorten mahdollisuutta tutustua työelämään ja Mikkelin kaupunkiin työnantajana	Tarjotut kesätyöpaikat ja kesätyösetelit lkm	HR: 121 kpl yhden kk:n kesätyöpaikkaa, 6 kpl 2 viikon tutustu ja tienaa -kesäharjoittelua, 115 kesätyöseteliä

8.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Johdon analyysi

Ympäristöpalvelujen talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti seurantakaudella 1–6/2026 Henkilöstömenot ja muut toimintakulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Myöskään loppuvuodelle 2026 ei ole ennustettavissa merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja talous pystytään pitämään tasapainossa.

Ympäristöterveydenhuollon osalta sekä tulot että menot ovat kehittyneet kesäkuun loppuun mennessä talousarvion mukaisesti. Eläinlääkäritilanne on ollut tällä aikavälillä hyvä, mutta tilanne saattaa huonontua syksyllä, jos viransijaisia sijaisia ei saada riittävästi. Terveysvalvonnan osalta valvonnan perusmaksut on laskutettu lähes kokonaan. Suunnitelmallisen valvonnan tarkastukset laskutetaan toteutuneiden tarkastusten mukaan kuukausittain.

Ympäristönsuojelun osalta sekä tulot että menot ovat kehittyneet kesäkuun 2026 loppuun mennessä talousarvion mukaisesti.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Seurataan Mikkelin (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen jäsenkuntien) ilmasto-ohjelmien tavoitteiden toteutumista, osallistutaan kuntien maankäyttö-, liikenne- ja energiahankkeiden ja investointien suunnitteluun ja annetaan lausuntoja.	Kunnat seuraavat ilmasto-ohjelmien tavoitteita ja mittareita vuosittain ja arvioivat hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana edistämässä kuntien hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamis-ta hankkeiden valmistelussa ja maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittarien seurantatietojen kirjaaminen Ympäristö-palveluiden ylläpitämään seurantataulukoon vuosittain, ja hiilineutraalisuustavoitteiden arviointi Suomen Ympäristö-keskuksen ylläpitämän hiilineutraalisuomi.fi-sivuston työkalujen avulla. Seurantatulokset raportoidaan vuosittain lautakunnalle.	Kuntien ilmasto-ohjelmien seurantatietoja vuodelta 2025 ei ole vielä kirjattu (osa tiedoista kysytty). Valtuustokautta 2021-2025 koskeva ilmasto-ohjelman seurantaraportti on valmisteilla. Kuntien päästövähennystavoitteita seurataan vuosittain ja kunnille on laadittu tiedote päästöjen kehittymisestä 2026. Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamista on arvioitu tarkemmin Mikkelin osalta vuonna 2025.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Lausunnot, hankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen, viranomaistyö ja rekisterien ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen valvontatyön tueksi. Lisätään kuntien viranhaltijoiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa.	Tiedot arvokkaista luontokoh-teista ja uhanalaisista lajeista ovat helposti kaikkien maan-käytön suunnitteluun osallistu-vien työntekijöiden käytettävissä. Annetaan lausunnot kai-kista merkittävistä kaavahank-keista ja edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelua maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnon moni-muotoisuuden kannalta mer-kittävät tiedot on koottu kau-pungin yhteiseen paikkatieto-järjestelmään. Kaavalausuntojen lukumäärä	Ympäristön ja luonnon monimuo-toisuuden kannalta tärkeät tiedot on koottu osittain kaupungin yh-teiseen paikkatietojärjestelmään mutta työ jatkuu edelleen. 5 kpl.
Ympäristöterveydenhuollon laki-sääteisenä tehtävänä toteutetaan elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa sekä opastetaan toimijoita.	Elintarvike-, juoma- ja uimave-sivalvontaa tehdään vuosittain päivitettävän valvontasuunni-telman mukaisesti. Vastuu: Ympäristöterveyden-huolto	Valvontasuunnitelman toteu-tuminen vuosittain.	Valvontasuunnitelma on toteutu-nut pääpiirteittäin tavoitteiden mukaisesti.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Parannetaan yrittäjämyyntä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Sujuvat lupapalvelut, ennakoivat neuvottelut ja yritysten neuvonta.	Valmistellaan luvat ja muut päätökset sujuvasti ja laadukkaasti, ja annetaan yrityksille ennakoivasti selkeää tietoa lupien ja ilmoitusten tarpeesta sekä niiden edellytyksistä. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Ympäristö- ja maa-aineslupa-päätösten valmisteluun käy-tetty aika keskimäärin (tavoite-aika max 3 kk), toteutunut yri-tysten neuvonta ja ennakoivat neuvottelut lupatarpeesta ja lu-van ehdoista	Lupapäätösten valmisteluun käy-tetty aika keskimäärin 3,5 kk. Ym-päristöpalvelut on osallistunut useiden yritysten sijoittumista ja lupatarpeita koskeviin neuvotte-luihin. Useimmat neuvottelut ovat koskeneet datakeskuksia.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Pito- ja vetovoiman parantaminen kunnallisiin eläinlääkärin virkoihin ja sijaisuuksiin valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisesti	Eläinlääkintähuollon resurssit saadaan turvattua 24/7 valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta uuden eläinlääkintähuoltolain vaatimusten mukaisesti. Vastuu: Eläinlääkintähuolto	Resurssitilanne Asiakaspalaute	Eläinlääkärin avoinna olevat virat on saatu täytettyä ja kesäsjaisia saatiin hyvin.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Yhteistyö Miksein, XAMK:n ja yliopistojen kanssa.	Osallistutaan tarvittaessa ja resurssien sallimissa puitteissa yritystoiminnan kehittämiseen, opetukseen ja tutkimushankkeisiin tuomalla mukaan Ympäristö-palveluiden tietotaitoa. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Hankkeisiin ja projektitöiden ohjaamiseen osallistuminen	Ympäristöpalvelut on osallistunut useisiin erityisesti vesienhoitoon liittyviin hankkeisiin, Mikseimikkeen vastuullisuustyöhön ja oppilaitos- ja hankeyhteistyöhön XAMK:n kanssa.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tarjotaan alan opiskelijoille kesätyö- ja harjoittelupaikkoja sekä mahdollisuutta opinnäytetyöhön	Tarjotaan monipuolisia työ- ja harjoittelupaikkoja sekä opinnäytetyömahdollisuuksia alan opiskelijoille. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Harjoittelu- ja kesätyökuukausia/vuosi Opinnäytetöiden määrä	Harjoittelijoita terveystarkastuksessa 5,5 kk. Harjoittelijoita on ollut ympäristönsuojelussa 7,5 kk. Opinnäytetöitä tekeillä 2 kpl (Xamk)

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Ympäristöpalvelut tukee maankäytön suunnittelua siten, että luonnon monimuotoisuus, maisemalliset arvokkaat alueet ja lähivirkistysalueet huomioidaan maankäytön suunnittelussa. Keskeisinä työkaluina ovat riittävät tietojärjestelmät arvokkaista luonto- ja maisema-alueista, toimivat lausuntokäytännöt ja työryhmiin osallistuminen.	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan monipuolisesti luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja lähiuonnon merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntien työntekijöillä on riittävästi tietoa kunnan alueella olevista arvokkaista luontokohteista, uhanalaisista lajeista ja luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Maankäyttöön liittyvien lausuntojen määrä.	Kaavalausuntoja annettu 5 kpl. Liisäksi muita maankäyttöön liittyviä lausuntoja.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Varataan riittävät resurssit ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palveluihin runsas vapaa-ajanasuminen huomioiden.	Tunnistetaan runsas vapaa-ajanasuminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja lupaprosesseissa, ja neuvontatarpeessa ja muissa asiakasyhteydenotoissa. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Asiakaspalaute	Asiakaspalautetta ei ole erikseen kysytty. Ympäristöpalvelut on saanut pääosin hyvää palautetta lupien ripeästä käsittelystä.
Otetaan huomioon vapaa-ajanasukkaat eläinlääkäriresursseja määriteltäessä.	Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myös yleisinä loma-aikoina, jolloin harraste-eläinten määrä kasvaa merkittävästi toimialueella. Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja ja vastaava eläinlääkäri	Asiakaspalaute	Lakisääteiset tehtävät on saatu eläinlääkintähuoltolain uudistuksesta huolimatta hoidettua ja negatiivista asiakaspalautetta ei ole tullut.

Tunnusluvut

		TP 2024	TP 2025	TA 2026	Tot. 6/2025	Tot. 6/2026	Tot. %
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	416	412	580	133	240	41
Suunnitelmallinen näytteenotto	kpl	*		260	*	108	42
Muut terveysvalvonnan asiakassuoritteet	kpl	*		1 000	*	538	54
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairausmatkat	kpl	1 575	1453	1 600	685	744	47
Hoidetut pieneläimet	kpl	7 552	7921	6 500	4064	3713	57
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	kpl	88	76	100	34	38	38
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (pää- tökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	2 010	1226	1 000	402	414	41

* tunnusluku otettu ensimmäisen kerran vasta vuoden 2026 talousarviossa

8.3. Mikkelin seudun työllisyyslautakunta

Mikkelin seudun työllisyyspalveluissa on takana puolitoista vuotta, joten pystytään jo vuoden 2025 tilinpäätöksen ja puolen vuoden toteuman pohjalta paremmin arvioimaan kuluva vuotta. Vuoden 2026 talousarvioon kohdistui keväällä leikkaus, joka Mikkelin seudun työllisyyslautakunnan osalta tarkoitti 750 000 euron pienennystä seudulliseen budjettiin. Ennusteen mukaan vuoden 2026 budjetti leikkautuu 8,1 prosentilla alkuperäisestä talousarviosta. Huomioitavaa, että palvelujen os- toista ja avustuksista tehtyjen päätösten kustannukset näkyvät kirjanpidossa viiveellä.

Mikkelin seudun työllisyyspalvelut on jättänyt ESR+ -hankehakuun rahoitushakemuksen. Hankkeen oli tarkoitus käynnistyä 1.10.2026, mutta hankkeen rahoituspäätösprosessi on edelleen kesken ja hanke ei pääse käynnistymään suunnitellusti. Muu- tos on yritetty huomioida johdon ennusteessa niin toimintatuotoissa kuin myös toimintakuluissa. Kesäkuun seurannassa käytettävissä olevien tietojen perusteella Mikkelin seudun työllisyyslautakunnan talouden arvioidaan toteutuvan muutetun talousarvion mukaisesti tai saattaa jäädä jopa hieman sen alle.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Varmistetaan TE24 uudistuksen lä- pivienti	Siirtyvien työntekijöiden perehdytys ja osaami- nen	Koulutustilaisuudet, intron käyttö (100 %) ja kehityskeskustelut	Toteutettu kaksi koko henkilöstön koulutuspäivää, lisäksi tiimi-kohtaisia koulutuksia, Tuutti-palvelun koulutuk- sia ja toteutettu kehittämiskeskuste- lut 100% henkilöstölle.
Työhyvinvoinnista huolehtiminen ja sen huomioiminen johtamisessa	Työntekijöiden jaksami- nen muutoksessa	Työhyvinvointikyselyn tulokset, Pulssi-kyselyt	Työhyvinvointikyselyn tulokset paran- tuneet edellisestä vuodesta ja lisäksi toteutettu kolme Pulssi-kyselykier- rosta.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liit- tyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Ennakointitiedon hyödyntäminen palveluiden suunnittelussa	Jatkuvasti päivit- tyvä tilannekuva	KEHA-keskuksen ja ELY-kes- kuksen data-aineiston hyö- dyntäminen	Foredata on tuottanut KEHA:n materi- aalista analysoitavaa dataa, mutta tie- toja ei vielä ole hyötynet täysimääräi- sesti.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Suomi.fi-viestit -palvelun käyttämi- nen asiakasviestinnässä	Asiakkaille paperilla lä- hetettävien eKirjeiden vähentäminen	Kyllä/ei	Kyllä
Sähköinen palvelukokemuksen laa- dullisen palautteen kerääminen	Sekä työnhakija- että työnantaja-asiakkaille suunnattu palvelu-koke- mus kysely palvelun laa- dun kehittämiseksi vuo- den 2026 aikana.	Kyllä/ei	Ei ole vielä toteutunut.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Hyödynnetään kaupunki-konsernin koulutus-, elinkeino- ja työvoimapalveluiden yhteistyö ja edistetään alueellista yhteistyötä.	Kohdennetut työllisyyspalvelut	Starttirahalausuntojen määrä Työpaikkamäärän kehitys Nuorten työllisyyskehitys.	Starttirahalausuntojen määrä kasvanut, työpaikkamäärässä ei merkittävää muutosta ja nuorten työllisyyskehitys heikentynyt.

Parannetaan yrittäjämysteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisulla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tuetaan elinkeinotoimijoita työnvälityksen asiantuntijoilla	sujuvat asiakasprosessit	Työvoimavaran hyödyntäminen ja ajantasaisuus	Ei ole toteutunut tavoitellusti

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tehdään uudet työllisyyspalvelut tunnetuksi työnhakijoille ja yrityksille	Säännöllinen yhteydenpito alueen toimijoihin ja panostetaan viestintään	Näkyvyys eri viestimissä, ”Työ ja Myö Median hyödyntäminen	Näkyvyys somessa ja TYö ja Myö Median tuottaman materiaalin katsojamäärät kasvaneet

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Luodaan yhtenäiset palveluprosessit yhteistyökumppanien kanssa	Asiakkaan näkökulmasta ”yhden luukun” periaate	Kyllä/ei	Ei
Osallistutaan opiskelijoille ja yrityksille suunnattuihin tapahtumiin	Neljä tilaisuutta	Tilaisuuksien lukumäärä	4 (RekryON, kehyskuntien yritysillat ja data-keskustilaisuus)
Hyödynnetään Ohjaamo-palvelun sijaintia koulutukseen/ koulutuksesta ohjaamisessa.	Koulutukseen ohjaamisen sujuvoittaminen ja valmistuneiden työllistymisen vahvistaminen ohjaamo-verkoston yhteistyöllä.	Ohjaamo asiakkuudet määrä.	Ohjaamo-konsepti ajettiin alas keväällä 2026.

8.4. Sivistyslautakunta

Johdon analyysi

Sivistyslautakunnan alainen toiminta on tammi-kesäkuun aikana toteutunut palvelusuunnitelman mukaisesti ja käyttötalous on toteutunut ”tasaista toteumaa” paremmin.

Alkuvuodesta todettiin, että viime vuonna verotulot toteutuivat talousarviota heikommin ja kuluvan vuoden verotulojen kertymän arvioidaan alittavan talousarvioluvun noin 3,5 miljoonalla eurolla. Verotulojen arvioitua heikomman toteuman rinnalla viime vuoden tilinpäätös osoittaa muiden ulkoisten toimintamenojen kuin henkilöstökustannusten alittuneen useammalla eri toimielimellä. Näiden perusteella kaupunginhallituksen helmikuun suunnittelukokoukselle ehdotettiin, että kuluvan vuoden talousarviota tarkistetaan tilinpäätöstoteumien perusteella oikeammalle tasolle ja kaupunginhallitus merkitsi asian tiedoksi kokouksessaan 16.3.2026 § 73.

Kaupunginvaltuuston päätöksellä 8.6.2026 käyttötalousmenoista leikattiin 2,5 miljoonaa euroa. Tästä summasta sivistyslautakunnalle on osoitettu 775 000 euron leikkaus. Leikkaus kohdistettiin ulkoisiin kuluihin, pois lukien henkilöstökulut.

Lautakunnan toimintatuottojen arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion 194 000 euroa. Seurannassa 1-6/2026 toimintatuotot ovat kertyneet 56,9 prosenttisesti. Tulojen arvioidaan ylittävän varhaiskasvatuksen kotikuntakorvauksissa ja perusopetuksen hanketuloissa.

Toimintakulut ovat toteutuneet alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 49,4 prosenttisesti – muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut ovat toteutuneet 49,8 prosenttisesti. Toimintakulujen arvioidaan alittavan alkuperäisen talousarvion 780 000 euroa ja toteutuvan lähes muutetun talousarvion mukaisena, alitusta tähän arvioidaan toteutuvan 5 000 euroa. Henkilöstökulujen arvioidaan toteutuvan lähes alkuperäisen talousarvion mukaisena, alitusta arvioidaan toteutuvan noin 2 300 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna – alitusta arvioidaan tulevan varhaiskasvatuksen henkilöstökuluista ja ylitystä hallinnon ja perusopetuksen henkilöstökuluista. Palvelujen ostojen arvioidaan alittuvan 329 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja toteutuvan lähes muutetun talousarvion mukaisina, alitusta arvioidaan muodostuva 9 100 euroa. Aineet/tavarat/tarvikkeet alittavat alkuperäisen talousarvion 66 000 eurolla ja muutetun talousarvion 3 100 eurolla. Avustukset alittavat alkuperäisen talousarvion 380 000 euroa ja toteutuvat muutetun talousarvion mukaisina. Muut toimintakulut alittavat alkuperäisen talousarvion 2 500 euroa, mutta ylittävät muutetun talousarvion 9 500 euroa.

Toimintakatteen arvioidaan näin ollen paranevan 974 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja paranevan myös muutettuun talousarvioon verrattuna lähes 200 000 euroa.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Jatkuva täydennyskoulutuksen tarjoaminen ja mahdollistaminen	Henkilöstön osaamisen kehittyminen/ tulosaluejohtajat, esimiehet	Koulutuspäivien ja tuntien määrä OSS:ssa	1044 koulutusta ajalla 1.1.-30.6.2026/Talentti
Työhyvinvoinnin parantaminen.	Työhyvinvoinnista huolehtiminen. /esimiehet ja työntekijät	Pulssi-kysely, sairauspoissaolojen määrä	Perusopetuksessa 4392 kalenteripäivää (viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla 4955 kalenteripäivää).

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävään kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Palveluverkko sopeutetaan lapsimäärien muutoksiin (huomioiden koulumatkojen pituudet).	Lapsimäärien lasku huomioidaan palveluverkkosuunnittelussa suunnitelmallisesti ja kestävästi. /opetusjohtaja ja varhaiskasvatusjohtaja	Euroa/ lapsi	Toteuma saadaan tilinpäätökseen.

Kaksikielisen esi- ja perusopetuksen valmistelu	Kaksikielisen (suomi-englanti) koulupolun käynnistäminen/opetusjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja	Opetussuunnitelmat laadittu	Opetussuunnitelmat on laadittu ja toteutus alkaa elokuussa.
Hyvinvoinnin ja terveyden (Hyte) edistäminen sekä eriarvoisuuden kaventaminen päätöksenteolla ja johtamisella.	Hyte-vaikutusten arviointi päätöksenteon yhteydessä/valmistelijat	Vaikutusten arviointia on tehty (lkm)/ arviointia ei ole tehty	Vaikutusten arviointi tehdään mm. palveluverkkopäätösten yhteyteen.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Opetushallituksen tekoälysuositukset käyttöön ja huomiointi täydennyskoulutustarjonnassa	Tekoälysuositukset viety osaksi opetussuunnitelmia/tulosaluejohtajat	Opetussuunnitelmat päivitetty	Opetussuunnitelmat on päivitetty ja digikartta on valmisteltu koulujen opetuskäyttöön.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tiedepolun rakentaminen ja kehittäminen varhaiskasvatuksesta lukioon (yliopistokeskus MUC)	Yhteistyö jatkuu ja monipuolistuu. Tiedekasvatus läpäisee kaikki koulutusasteet. /varhaiskasvatus, perusopetus, lukion johtoryhmän korkeakouluvasustaava	Toiminnan määrä	Tiedepolku läpäisee varhaiskasvatuksen ja kaikki koulutusasteet. Perusopetuksessa toteutuu vuosittain vähintään kolmella vuosiluokalla. Jokaisella koululla on nimetty tiedepolkukuyhdysopettaja. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on nimettyjä tiedekasvatustavastavaa.
Koulunuorisotyön kehittäminen Kaakkois-Suomen ammatikorkeakoulu Xamkin kanssa	Koulunuorisotyön sisällön ja laadun kehittäminen. /perusopetuksen ja nuorisopalveluiden koulunuorisotyöntekijät ja esimiehet	Koulunuorisotyön osallistumisen kehittämisverkostoon	Koulunuorisotyötä on kehitetty Mikkeliissä merkittävästi viime vuosien aikana. Kehittämisyverkostoon on osallistuttu ja siihen toivotaan entistä käytännönläheisempää yhteistyötä otetta.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Harjoittelupaikkojen tarjoaminen.	Koulutetun työvoiman riittävyys. Vähintään 50 opiskelijaa/vuodessa /varhaiskasvatuksen esihenkilöt	Harjoittelujen määrä	Varhaiskasvatuksessa on tarjottu opiskelijaharjoitteluja noin 30 opiskelijalle. Perusopetuksessa on ollut 37 harjoittelijaa.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Unicefin lapsiystävällinen kunta –mallin mukaiset toimenpiteet	Nykytilan kartoitus / nuorisopalvelut yhdessä tulosaluejohtajien kanssa	Kartoitus tehty.	Kartoitusta ei ole tehty, koska Unicef on uudistamassa kartoitusta ja Mikkeli ei ole vielä päässyt mukaan ohjelmaan.

Yhteistyömalli lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja varhaiseen tukeen	Eloisan ja yhteistyöverkostojen kanssa yhteistyön tiivistäminen/koko palvelualue	Sovittu toimintatapa käytössä	Opiskeluhoolto toimii aktiivisesti koulujen arjessa. Opiskeluhoollon ohjausryhmän toiminta on vakiintunut. Mikkelin kaupunki ei lähtenyt mukaan ns. Islannin malliin. Muuta yhteistä kehittämistyötä hyvinvointialueen kanssa jatkettu.
---	--	-------------------------------	---

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Itäisen alueen palveluverkon valmistelu	Alueellisesti yhdenvertainen palvelurakenne varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa/palvelualueet yhdessä	Itäisen alueen palvelu-verkko-päätös tehty/ päätöstä ei ole tehty	Päätöstä ei ole vielä tehty.
Oppimisen tuen uudistuksen toteuttaminen esi- ja perusopetuksessa ja lukiossa	Kaikille lapsille motivoiva ja turvallinen varhaiskasvatus ja koulu myös tuen tarpeet huomioiden. /varhaiskasvatus, opetusjohtaja, esihenkilöt	Paikalliset ohjeet, prosessit ja lomakkeet laadittu ja toiminnassa	Paikallisessa työssä ajantasaiset ohjeet, prosessit ja lomakkeet. Uudistuksen toteuttaminen ja kehittäminen etenee lakien ja Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Päiväkotien ja koulujen pihojen turvallisuuden ja toiminnallisuuden suunnittelu ja parantaminen yhteistyössä asuminen ja toimintaympäristön palvelualueen kanssa.	Päiväkotien ja koulujen pihat turvallisiksi, toiminnallisiksi ja tasalaatuisemmiksi yhteistyössä asuminen ja toimintaympäristön palvelualueen kanssa. /tulosaluejohtajat	Määrärahat varattu ja suunnitelma tehty	Koulujen ja päiväkotien pihoissa on edelleen paljon kehitettävää ja suunnitelmallisuutta sekä jo olemassa olevien suunnitelmien toteuttamista tarvitaan.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Liikunnallisen elämäntavan edistämisen muutosten valmistelu paikallisella tasolla	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen/ tulosalueet ja yksiköt	Opetussuunnitelmat ja lukuvuosisuunnitelmat päivitetty	Opetussuunnitelmat on päivitetty ja lukuvuosisuunnitelmaan on laadittu ohjeistus kouluille asiakohdan päivittämiseen syyskuun loppuun mennessä.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Osallisuus- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toteuttaminen	Jokainen lapsi ja nuori kokee kuuluvansa johonkin itselleen tärkeään ryhmään/ päiväkodit, koulut, lukio	Kokee kuuluvansa itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön (kouluterveyskysely)	Indikaattori ei käytettävissä. Osallisuutta pyritään koko ajan kehittämään koulujen arjessa. Seuraava kouluterveyskysely tehdään vuonna 2027.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Koppa-kohtaamispaikassa tarjolla vertaistukitoimintaa yhteistyöverkoston toimesta.	Vähintään 2 vertaistukiryhmää vuoden 2026 aikana/kohtaamispaikan koordinaattori ja yhteistyökumppanit	Vertaistukiryhmien määrä	Kopassa kokoontunut kolme vertaisryhmää.
Perheparlamentin käynnistämisen valmistelu	Perheparlamentin käynnistäminen/varhaiskasvatusjohtaja	Toiminta alkanut/ei alkanut	Toiminta on alkanut.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tarjotaan kerho- ja harrastustoimintaa jokaisella perusopetuksen koululla	Mahdollistetaan oma juttu jokaiselle koululaiselle. /kerhotoiminnan ohjausryhmä	Kerhojen määrä/lukuvuosi Kerho jokaisella koululla, kyllä/ei	105 kerhoa/lukuvuosi 2025-2026 Jokaisella koululla on kerhotoimintaa.

8.5. Hyvinvointilautakunta

Johdon analyysi

Hyvinvointilautakunnan alainen toiminta on toteutunut tammi-kesäkuussa palvelusuunnitelman mukaisesti.

Alkuvuodesta todettiin, että viime vuonna verotulot toteutuivat talousarviota heikommin ja kuluvan vuoden verotulojen kertymän arvioidaan alittavan talousarvioluvun noin 3,5 miljoonalla eurolla. Verotulojen arvioitua heikomman toteuman rinnalla viime vuoden tilipäätös osoittaa muiden ulkoisten toimintamenojen kuin henkilöstökustannusten alittuneen useammalla eri toimielimellä. Näiden perusteella kaupunginhallituksen helmikuun suunnittelukokoukselle ehdotettiin, että kuluvan vuoden talousarviota tarkistetaan tilinpäätöstoteumien perusteella oikeammalle tasolle ja kaupunginhallitus merkitsi asian tiedoksi kokouksessaan 16.3.2026 § 73.

Kaupunginvaltuusto on kesäkuaisessa kokouksessaan (8.6.2026) päättänyt leikata käyttösuunnitelmaa 2,5 miljoonalla eurolla. Tästä summasta hyvinvointilautakunnalle osoitettiin 300 000 euron leikkaus. Leikkaus on kohdistettu ulkoisiin kuluihin, ei kuitenkaan henkilöstökuluihin.

Lautakunnan toimintatuotot ovat seurannassa 1-6/2026 kertyneet 48,8 prosenttisesti. Toimintatuottojen arvioidaan alittavan alkuperäisen talousarvion noin 286 000 euroa. Tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion. Myynti- ja maksutuottojen sekä vuokratuottojen arvioidaan jäävän alkuperäistä talousarviota heikommaksi.

Toimintakulut ovat toteutuneet alkuperäiseen talousarvioon verrattuna 50,7 prosenttisesti ja 51,4 prosenttisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Toimintakulujen arvioidaan alittuvan noin 344 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna ja alittavan myös muutetun talousarvion noin 44 000 eurolla. Kaikki menokohdat alittavat sekä alkuperäisen että muutetun talousarvion. Henkilöstökulujen arvioidaan alittavan alkuperäisen talousarvion 26 000 euroa. Palvelujen ostojen arvioidaan alittavan alkuperäisen talousarvion lähes 110 000 euroa. Aineet, tavarat ja tarvikkeet ennustetaan alittavan alkuperäisen talousarvion noin 90 000 eurolla, avustusten arvioidaan alittavana alkuperäisen talousarvion noin 35 000 eurolla, vuokratulujen arvioidaan alittuvan noin 24 000 euroa ja muut toimintakulut noin 60 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Toimintakatteen arvioidaan näin ollen toteutuvan lähes 60 000 euroa alkuperäistä talousarviota paremmin. Muutetun talousarvion toimintakatteen arvioidaan heikenevän noin 242 000 euroa – menot alittavat muutetun talousarvion, mutta tulokertymän ennustetaan toteutuvan talousarviota heikommin.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävään kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kävijämäärien mittaaminen ja seuranta	Reagoidaan käyttömäärien muutoksiin ja muutetaan toimintaa tarpeiden mukaiseksi / tulosalueet	tehdyt toimenpiteet	Museot 24371 kävijää. Lisättiin senioreiden elintapaohjauksen aloituspaikkoja kysynnän kasvaessa. Yleiset kulttuuripalvelut 18 444 kävijää. Nuorten Ohjaamo-konseptista luopuminen ja korvaavien toimenpiteiden käynnistäminen. Kirjasto: lainaus- ja palautusautomaattien käyttömääriä seurattu ja suunniteltu toiminnallisia muutoksia työarkeen lukujen pohjalta.
Laajennetaan palvelujen kuvauksen kieliversioita	Saavutettavuuden parantaminen/tulosalueet	Kaikkien tulosalueiden perustiedot ovat englanniksi	Museoiden, liikuntapalveluiden perustiedot ovat englanniksi. Yleisten kulttuuripalveluiden tietystä tapahtumista erilliset kieliversiot (esim. Museoiden Yö, Puistokonsertit, jne). Nuortenmikkeli.fi-sivut englanniksi. Kaupunginorkesterin nettisivuille on asennettu kieliversion mahdollistama sovellus, käyttöönotto kesken. Kirjaston perustiedot ovat englanniksi, viestintää somessa /verkkosivuilla myös englanniksi.

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kalevankankaan kehittämisalusta: palvelujen yhteismarkkinointi.	Toimintamalli on luotu ja pilotoitu. / alustan ohjausryhmä	Malli käytössä.	Toimintamalli on valmistunut, mutta ei käytössä.
Luovien alojen edistäminen.	Kulttuuripankin käyttöön ottaminen alueella. / kulttuuripalvelut	Sisältöjen määrä kulttuuripankissa	Toimijoita 17 kpl, palveluita 5 kpl

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Nuorisopalveluiden digitaaliset alustat ovat saavutettavia	Digitaalisen alustojen uudistaminen./nuorisopalvelut	Sivujen katselumäärä	1.4. alkaen nuortenmikkeli.fi-sivuilla 6 500 yksilöllistä kävijää. 1.4. alkaen @nuortenmikkeli instagram-tilillä 126 000 katselukertaa. Lisäksi Mikkelin nuorisopalveluiden tapahtumista ja toiminnoista tiedotetaan suoraan nuorisotilojen, etsivän nuorisotyön, koulunuorisotyön ja nuorisovaltuuston omilla Instagram tileillä.

Tekoälyn mahdollisuuksien hyödyntäminen ja uudet kokeilut	Resurssien tarkoituksenmukaisempi kohdentaminen./ tulosalueet	Uudet kokeilut	Kaupunginorkesterin intendentti suorittanut tekoälykoulutuksen ja hommannut maksullisen Copilot-lisenssin. Hyödynnetty jo arkistoinnissa sekä hyödynnetään käsiohjelma- ja muiden tekstein laadinnassa.
---	---	----------------	---

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Tuoda aktiivisesti esille hyvän arjen ja vapaa-ajan mahdollisuuksia	Positiivisen mielikuvan vahvistaminen / tulosalueet	Työikäisten kaupunkiin muuttaneiden määrä	-191 (StatFin/Väestön ennakkotietotilasto/Väestörakenteen ennakkotieto alueittain/15-64-vuotiaat/Mikkeli

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Opinnäytetöiden ja harjoitteluiden tekeminen Mikkelin kaupungille.	Toimintojen kehittäminen tutkimuksen avulla, vähintään 20 toteutumaa/v. /tulosalueet	Opinnäytetöiden ja harjoitteluiden määrä	opinnäytetyöt: liikuntapalvelut 1 harjoittelijat: liikuntapalvelut 4, kulttuuripalvelut 2 Nuorisopalvelut 6 Museot 1
Vahvistetaan Taiteen perusopetuksen oppilaitosten yhteistyötä.	Lainsäädäntömuutoksiin vastaa- minen. / kansalaisopisto	Yhteistoimintamallin valmistuminen	TPO-toimijoiden yhteinen malli viimeistellään lain tultua voimaan (1.8.2027)

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Mikkeli United- työryhmien opiskelijoille kohdennetun kyselyn tulosten hyödyntäminen	Opiskelijoiden hyvinvoinnin kehittäminen/ Mikkeli United- työryhmätyöskentelyyn osallistuvat tulosalueet	Tehdyt toimenpiteet	Kyselyn tuloksia on hyödynnetty. Mm. perustettu alusta harjoittelupaikoille Mikkelin seudulla (Työmarkkinatori)

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Unicefin lapsiystävällinen kunta -mallin mukaiset toimenpiteet	Nykytilan kartoitus / nuorisopalvelut	Tehty	Mikkeli ei ole Unicefin lapsiystävällinen kunta- mallissa mukana vuonna 2026.
Kulttuurihyvinvoinnin toimintamallityön käynnistäminen.	Luoda perusta poikkihallinnolliselle suunnitelmalliselle kulttuurihyvinvointityölle. / tulosalueet	Nykytilan kuvauksen valmistuminen	Nykytilan kuvausta varten tehty palvelukuvauksia. Nykytilan kuvaus valmistuu loppuvuoden aikana.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kokeillen kohti kulttuurihyvinvointia kirjastossa -hanke	Tehdään kirjaston ja muiden toimijoiden tarjoamia kulttuuripalveluita näkyviksi ja saavutettavammiksi /kirjastopalvelut	Kulttuurikuuri kirjastossa -konseptin pilotointi toteutettu	Palvelukuvaukset tehty, verkkosivuosio sekä tiedotus tekeillä, varsinainen lanseeraus suunniteltu syysyksi 26.
Hyvää elämää ikääntyneille - Mikkelin kaupungin ikäohjelman päivittäminen	Ohjelmassa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden väestön hyvinvoinnin tukemiseksi. /hyvinvointikoordinaattori	Ohjelma on päivitetty ja hyväksytty	Ohjelman päivitys käynnistyy syksyllä 2026.
Yksiköt ottavat turvallisemman tilan periaatteet käyttöön	Kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä varhainen puuttuminen. /kaikki yksiköt	Periaatteet käytössä yksiköissä	Periaatteet ovat käytössä museoissa, yleisissä kulttuuripalveluissa, kansalaisopistossa, kaupunginorkesterissa ja nuorisopalveluissa sekä kirjastossa. Oteetaan syksyn aikana käyttöön liikuntapaikoilla.
Mielenterveystaitojen edistäminen	Järjestetään eri ryhmille koulutuksia, kuten Mielenterveyden ensiapu/eri toimijat	Koulutusten ja niihin osallistuneiden määrä	Nuorisopalvelut: 2 koulutusta, 8 osallistujaa

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisyhmän toimenpiteet vuosikellon mukaisesti	Luodaan edellytyksiä kävelyn ja pyöräilyn lisäämiselle eri keinoin verkostoyhteistyönä. /hyvinvointikoordinaattori /Käpyryhmä	Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Luomme selkeät osallistavan budjetoinnin prosessikuvaukset.	Osallistavan budjetoinnin toimintamallit ovat selkeät ja läpinäkyvät. /tulosalueet	Toimintamalli valmistunut	Toimintamalli on valmistunut.
Move like Mikkeli -hankkeessa koulupt-toiminnan kehittämisen.	Liikkumisen ja hyvien elintapojen edistäminen perusopetusikäisillä / liikuntapalvelut yhteistyössä perusopetuksen ja hyvinvointialueen kanssa	Move like Mikkeli -hanke toteutunut/ ei toteutunut suunnitellusti	Move like Mikkeli -hanke toteutunut suunnitellusti. Jatkohanke toteutuu lukuvuodelle 2026-2027.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo-ohjelma	Asukkaiden moninaisuus huomioidaan palveluissa, toiminnassa ja päätöksenteossa. /tulosalueet	Ohjelma käytössä	Ohjelma käytössä liikuntapalveluissa, yleisissä kulttuuripalveluissa, kansalaisopistossa, kaupunginorkesterissa, kirjastossa ja nuorisopalveluissa.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Avustus- ja kumppanuuskäytäntöjen päivittäminen	Selkeät ja toimivat avustus- ja kumppanuusperiaatteet. /tulosalueet	Käytännöt uusittu	Mikkelin kaupungin avustusten ja kumppanuuksien yleisohje hyväksytty kaupunginhallituksessa 30.3.2026. Hyvinvointilautakunnan avustusoikeus hyväksytty 10.6.2026. Uuden ohjeet otetaan käyttöön 1.1.2027.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Asukkaiden osallistumista ja osallisuuden mahdollisuuksista viestittää aktiivisesti, suunnitelmallisesti ja monikanavaisesti	Hyödynnämme olemassa olevia viestintäkanavia monipuolisesti ja tehokkaasti. /tulosalueet	Osallisuuskyselyn tulosten kehittyminen	Avustukset ja kumppanuudet -kysely toteutettu.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Avustuksien myöntäminen ja toimintaedellytysten mahdollistaminen tapahtumien järjestelykuluihin, monipuolisuus huomioiden	Kolmannen sektorien toimijoiden järjestämien tapahtumien tukeminen. /liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kulttuuripalvelut	Myönnettyjen avustusten lukumäärä/ eur	Liikuntapalvelut: 15/26 850 eur Kulttuuripalvelut: 20/40 380 eur Nuorisopalvelut: 11/ 6 850 eur Testamentti- ja kuolinpesävarat 2/4 100 eur

8.6. Kaupunkikehityslautakunta

Johdon analyysi

Toimintaympäristö on edelleen haastava, mutta rakentamisen ja investointien näkymissä on havaittavissa varovaista myönteistä kehitystä erityisesti datatalouteen liittyvien investointihankkeiden osalta. Datakeskusten ja joidenkin teollisten investointien valmistelu on jatkunut aktiivisena, ja rakennusvalvonnassa on käsitelty merkittäviä hankkeita. Puolustushallinnolla on merkittäviä rakentamisen investointeja Karkialammella. Yritys- ja teollisuusalueisiin kohdistuva kiinnostus on säilynyt vahvana, mikä tukee alueen pitkän aikavälin elinvoimakehitystä.

Itä-Suomen elinvoimakehitys on haastavaa ja rakennusalan yleinen suhdannetilanne on kuitenkin edelleen heikko erityisesti asuinrakentamisen osalta. Uusien asuntohankkeiden määrä on pysynyt vähäisenä, mikä heijastuu myös tonttimyynnin kehitykseen. Rakennusalan työllisyystilanne on jatkunut vaikeana, eikä markkinan elpyminen ole vielä käynnistynyt.

Kaupungin investointiohjelma on edennyt pääosin suunnitellusti, ja vuoden aikana käynnistetyt hankkeet ovat toteutusvaiheessa.

Tonttimyynnin (erityisesti asuinrakentaminen) tulotavoitteiden saavuttaminen näyttäytyy kuluvana vuonna vaikeana. Maanvuokratulojen osalta kehitys etenee talousarvion mukaisesti, ja erityisesti datatalouden toimijoiden kasvu vahvistaa vuokratuottoja.

Palvelualueen palveluiden ostoihin liittyvät keskeiset kokonaisuudet on kilpailutettu (mm. joukkoliikenne, alueurakat), minkä johdosta tulevaisuuden kustannuskehityksen ennustettavuus näissä urakoissa on hyvä.

Kaupungin talouden tasapainottaminen edellyttää suunnitelmallisia korjaavia toimenpiteitä vuodelle 2026. Toimenpiteet perustuvat edellisen tilikauden toteumatietoihin. Kesäkuussa valtuusto päätti palvelualueelle kohdistuvasta 400 000 euron kululeikkauksesta.

Kaupungilla on käynnissä lain edellyttämä sosiaali- ja terveystalouteen liittyvien kiinteistöjen sekä asumisen kohteiden siirtäminen konserniyhtiöille tai konsernin ulkopuolelle. Kiinteistökehitysyhtiö Naistingille on siirtynyt kolme Eloisalle vuokratua kohdetta. Pelastusasemien, suorien asumisen ja Graanin palvelutalon päätös ja siirtymien aikataulu on edelleen avoin. Vuoden 2026 talousarviossa sote-kiinteistöjen siirtyminen on huomioitu oletuksella, että siirrot toteutuvat vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Maatalousyrittäjien vuosilomat järjestetään palveluhenkisesti	Vuosilomapäivät toteutuvat MELAn ohjeistuksen mukaisena kaikilla alueilla ja ajoittuvat palvelun saatavuuden ja tuotannon tukemiseksi tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla. (Lomituspalvelut)	26 vuosilomapäivää / yrittäjä / vuosi	12 vuosilomapäivää / yrittäjä / ½-vuosi

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Hyödynnetään uusiutuvaa energiaa ja huomioidaan hiilineutraalisuustavoite hankinnoissa.	Rakennettavat uudet uusiutuvan energian käyttökohdet kiinteistöissä ja niiden teho. (Talorakennuspalvelut) Hiilineutraalisuustavoitteen huomioiminen kuvataan tarjouspyynnössä. (Palvelualue, Hankintapalvelut)	Arvioitu vuosituotto kWh (uudet kohteet). Kilpailutusten määrä, joissa hiilineutraalisuustavoite on hankinnassa huomioitava tekijä.	Selvityksessä kaksi aurinkoenergiakohtetta. Toteutus loppuvuodesta. Hiilineutraalisuustavoite huomioitiin esimerkiksi aluehoidon kilpailutuksessa sähkötyökalujen ja päästöluokkien osalta.

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Vesiosaamisen (tutkimus, koulutus, yritystoiminta) edistäminen mm. BEM III (Blue Economy Mikkeli) hankkeella alueen elinvoiman kehittämiseksi.	Yritysten lokalisointi toimintaympäristöön ja kansainvälisen kontaktien määrä (T&K ja teollisuusalue) (Palvelualue, MikseiMikkeli) Mikkeli Water Week 2026 tapahtumaviikon järjestäminen (ml. Finnish Lakeland Forum) painottuen kansainvälisyyteen. Mikkeli Water Weekin sekä kansainvälisen konferenssin valmistelu vuodelle 2026	Klusteriin sitoutuneiden yritysten määrä. Kansainvälisten kontaktien määrä ja maantieteellinen laajuus. Tapahtuman järjestäminen 6/2026 ja mittaaminen kansainvälisten kontaktien määrällä.	37 yritysjäsentä Yhteistyön suunnittelu Etelä-Afrikkaan käynnistyi. MWW 2026 toteutui aiempaa laajempaan, vieraita yli 20 maasta.

	yhdessä oppilaitosten kanssa. (Palvelualue, MikseiMikkeli, LUT, Xamk)		
Vesiosaamisen ja Blue Economy Mikkeli-osaamiskeskuksen (BEM) kehittämisen Ekosysteemisopimuksen mukaisesti. Puhdistamoluolan TKI-ympäristön käyttö ja sitä hyödyntävä palvelutoiminta.	BEM:n palvelutoiminnan laajentaminen puhdistamon TKI-luolassa. (Palvelualue, MikseiMikkeli)	BEM:n palveluita käyttävien asiakkaiden määrä ja BEM:iin kytkeytyvien, seudulle sijoittuneiden yritysten määrä.	LUT:n vedenkäsittelypilotti TKI-luolaan. Uusi yritysasiakas sopimusvaiheessa.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Parannetaan yrittäjämysteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Yritysinvestointien mahdollistaminen.	Asemakaavaprosessien käynnistämiseen kuluva aika. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Päiviä / ulkoisesta yrityshankkeesta käynnistytvä kaavaprojekti Yritysinvestointikontaktista lainvoimaiseksi saatujen asemakaavojen määrä. Merkittävien käynnissä olevien asemakaavahankkeiden määrän kehitys (vuodet 2024, 2025 ja 2026).	10-30 pv riippuen hankealueesta. 0. 2024: 8 kpl 2025: 8 kpl 2026: 7 kpl

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Lomittajatyönohjaajien osaamisen tukeminen	Rekrytoidaan lomittajia (2 uutta lomittaja/vuodessa) (lomituspalvelut)	Uusien lomittajien määrä / vuosi	Ei ole palkattu vakituiseen työsuhteeseen.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kehitetään toimintaa harjoittelujaksojen ja opinnäytetöiden kautta saatavalla tiedolla.	Vähintään 3 harjoittelijaa vuodessa. (Palvelualue) Vähintään 2 opinnäytetyötä. (Palvelualue)	Harjoittelijoiden määrä henkilöä/vuosi Valmistuneiden opinnäytetöiden määrä kpl/vuosi	0 1 2 rava

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Osallistava budjetointi edistää kuntalaisten välittömiä vaikutusmahdollisuuksia lähiympäristössä.	Investoinnin osallisuuden äänestys toteutuu ja yksittäisiä projekteja toteutetaan. (Kaupunkiympäristö)	Toteutunut investoinnin määrä / TA varattu määrä.	Äänestys tehty, kohteet ovat valmistelussa ja valmistusaste noin 20 %. Kohteet valmistuvat vuoden loppuun mennessä.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja -tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Toteutetaan vuosittain vähintään kaksi esteettömyyteen aktiivisesti vaikuttavaa kohdetta.	Vähintään kaksi kohdetta toteutetaan. (Kaupunkiympäristö, Tilapalvelut)	2 kpl / vuosi	Torin ja Hallituskadun välisen portaiden ja luistan valmistelutyö käynnissä, valmistuu syksyllä.
Mikkelin kaupunki tarkastelee älykkäiden katuvalaistusratkaisuiden toteuttamista siten, että se edistää kaupunkilaisien turvallista liikkumista.	Turvallisuudentunteen lisääminen (kaupunkiympäristö)	Eri vaihtoehdot kartoitettu ja niiden toteuttamismahdollisuudet käsitelty palvelualueen sisällä. kyllä/ei	Ei ole aloitettu, selvitys tehdään syksyn aikana. Otavan kadun ja Sammonkadun välinen esteetön kevyen liikenteen väylä.

Kehitetään kaupunki- ja maaseutu ympäristöjä eri asumismuotojen ja -tapojen mahdollistamiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Maankäytön suunnittelun keinoin mahdollistetaan uudenlaisten, leimallisesti asuinpinta-alaltaan pienien erillispientalojen rakennusalue.	Asuminen Mikkelissä ohjelma päivitetään vastaamaan muuttuvaa asukaskysyntää ja muuttuvaa väestörakenteen asumisen tarvetta.	Asumisen ohjelma on päivitetty tai ei.	Ei.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Saatetaan loppuun haja-asutusalueiden edullisuusvyöhyketarkastelu.	Osoitetaan koko kunnan alueella vyöhykkeittäin alueet, joilla voidaan erityisesti painottaa edullisuusperiaatteella pysyvän asumisen rakentamiskojoja. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Kaupunginvaltuuston lainvoimainen päätös tai ei.	Ei.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Keskikaupungin merkittävässä maankäytön suunnittelun hankkeissa korostetaan paikalliskulttuuria, historiaa ja monimuotoisuutta.	Satamalahden ja Kenkäveronniemen aluesuunnittelussa hyödynnetään paikalliskulttuurin ja historian elementtejä. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Huomioiminen eri alueiden hankesuunnittelussa ja kaavoissa.	Kyllä. (Veturitallien suojelu)

Unesco Global Geopark toiminnan pysyvyyden varmistaminen (Unesco status uusiutunut v. 2024 4 vuodeksi) - Urpolassa sijaitsevan Visitor Centerin, kaupungin organisaation, partner matkailuyritysten, kaupungin alueella sijaitsevien geopark kohteiden kehittäminen osana luontomatkailua Mikkelissä.	Tavoitellaan tunnettavuuden ja osaamisen kasvua järjestämällä avoimia tilaisuuksia asukkaille ja matkailualan toimijoille yhdessä MSM ry:n ja Saimaa Unesco Global Geopark ry:n kanssa.	Tapahtumien määrä (kpl) ja Visitor Centerin avoinna olon aikataulu (vrk).	Ollut avoinna toukokuussa ryhmille (13 kpl) ja avoinna kesäkuussa kaikille 6 päivänä viikossa (n. 2000 kävijää).
--	---	---	--

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kaupunginosa- ja kylätoimikuntien talkoohankkeiden esim. raivausten mahdollistaminen ja paikallista toimintaa tukevien ohjelmallisten tapahtumien tukeminen.	Yhteistyöhankeiden ja ohjelmallisten kylä/korttelitapahtumien tukeminen. (Aluejohtokuntatyö, tapahtumaluvitus)	Tapahtumien määrä	1 (Otavan Espanjansiruettan torjumistalkoot)

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Kasvatetaan eri kokoisten tapahtumien määrää mahdollistavalla, kokeilevalla ns. matalan kynnyksen luvituksen mallilla. Hyödynnetään rohkeasti kaupungin hallinnassa olevien tilojen ja alueiden käyttöä tapahtuma- ja aluevuokrauksen keinoin. Tehdään entistä vahvempaa yhteistyötä tapahtumatoimijoiden kanssa. Kehitetään kaupungin nettisivujen tapahtuma-alueosiota.	Kaupunki- ja maaseutukulttuurin tukevien tapahtumien ja popup-tyyppisen vuokrausten määrä kasvaa. Tieto tapahtuma-alueista ja mahdollisuuksista tulee tunnetummaksi. (Vuokraus- ja käyttöpalvelut)	Lupa ja -vuokrasopimusten määrä.	Tapahtumaluvat 55 kpl (sis. Aluevuokraus)

Edistetään yhteisöllistä asumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Yhteisöllisen asumisen hengen mukaiset asumismahdollisuudet paranevat uusien asuinalueiden suunnittelussa (esim. pinta-alaltaan pienempien OKT-tonttien osalta).	Luodaan kaupunkirakenteen sisällä ”kylämäisiä” asuinalueita, joissa asukkaiden välinen vuorovaikutus lisääntyy yhteiskäyttötilojen ja yhteisöllisen asumismuodon myötä. (Maankäyttö ja kaupunkirakenne)	Huomioiminen ideasuunnittelussa ja kaavoissa (kyllä/ei).	Ei.

TUNNUSLUVUT

Kaavoitus	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
yleiskaavoituksen hyväksytyt kaavat (kpl)	5	n.a.	6	3	50 %
asemakaavoituksen hyväksytyt kaavat (kpl)	10	n.a.	7	3	43 %

Kaupungin omistamien rakennusten tunnusluvut	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m ³	1358	1358	1 252	1358	0 %
Ulosvuokratut liike- ja teollisuuskiinteistöt, 1000 htm ²	48	60	36	48	0 %
Tilakustannukset €/m ²	42,8	26	39	27	0 %

Henkilöliikenne	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
Waltti-korttilatausten lukumäärä (kpl)	139 605	n.a.	180 000	85 000	47 %
Joukkoliikenteen kyytiinnousut (kpl)	1 336 288	n.a.	1 300 000	696 651	54 %

Tietojen tunnusluvut	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
Avustettavat yksityistiet, kpl	786	11	786	10	1 %
Perusparannetut yksityistiet, kpl	39	11	47	10	21 %
Kunnossapidetyt yksityistiekilometrit euroa/km	336	0	340	0	0 %

Puistot	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
puistojen hoito ja ylläpito (m2)	1 128 223	n.a.	1 075 992	1 075 992	100 %
2. hoitoluokan puistot (m2)	381 420	n.a.	380 008	380 008	100 %
3. hoitoluokan puistot (m2)	746 803	n.a.	695 984	695 984	100 %

Kunnossapito	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
rakenteelliset katualueen neliöt (m2)	5 588 313	n.a.	5 593 366	5 593 366	100 %
talvihoidossa olevat katuneliöt (m2)	2 959 155	n.a.	2 927 632	2 927 632	100 %

Rakennusvalvonta	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
Myönnetty rakentamisen luvat (kpl)	434	218	450	209	46 %

Maaseututoimen tunnusluvut	TP 2025	Toteuma 6/2025	TA 2026	Toteuma 6/2026	Toteuma %
Maatilat yhteensä, kpl	1150	1128	1 120	1 099	98 %
Maatalouden tuet milj. euroa/vuosi	22	7,47	22	7	33 %
Lomituspäivät (vuosilomat, sijaisapu, tuettu lomitus)	29528	13891	29 000	12 716	44 %

8.7. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Johdon analyysi

Liikelaitos Otavian käyttötalouden tilanne vuoden 2026 puolivälissä on vahva. Tilikauden ylijäämäksi ennustetaan 1,49 miljoonaa euroa, mikä ylittää alkuperäisen 250 000 euron talousarvion selkeästi.

Koko vuoden tuottojen ennustetaan nousevan 9,01 miljoonaan euroon (TA 7,66 M€). Merkittävin ylitys syntyy tuista ja avustuksista, joiden arvioidaan ylittävän budjetin yli 1,2 miljoonalla eurolla. Tämä johtuu opiskelijamäärien ennakoimattomasta kasvusta. Myös myyntituotot kehittyivät alkuvuodesta ennakoitua paremmin.

Tuottojen kasvusta huolimatta toimintakulut on pidetty tiukasti hallinnassa. Kokonaiskulujen ennustetaan olevan -7,40 miljoonaa euroa, mikä ylittää budjetin vain 2 prosentilla. Suurin kuluerä, henkilöstökulut, arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Pienet ylitykset ostopalveluissa ja tarvikkeissa ovat linjassa kasvaneen toimintavolyymin kanssa.

Kokonaisuutena Otavian käyttötalous on vakaalla pohjalla, jonka avulla voidaan oikaista taseen alijäämää.

Talouden toteutuma

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 30.6.
Liikelylijäämä	390 000 euroa	670 040,63 euroa

STRATEGIAKORTIT

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.
Aikuisten maahanmuuttajien perustaitojen kehittäminen. Tuetaan edellytyksiä suomalaisen yhteiskuntaan sopeutumiseen. Tuotetaan edellytykset aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen tutkinnon suorittamiseen ja jatko-opintovalmiuksiin.	Tuottaa jatko-opintokelpoisia henkilöitä ja parantaa työelämävalmiuksia. (Seutukampus)	Koulutuksen suorittaneiden määrä 30.	16 henkilöä

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.
OKKA-Säätiön kestäväan kehityksen sertifikaatin kehittämissuunnitelman 2025 -2027 toimenpiteiden vahvistaminen	Kestäväan kehityksen edistäminen koko organisaatiossa. (Keke-ryhmä)	Toteutui/ ei toteutunut	Toteutui.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.
Nettilukion tarjonnan hyödyntäminen osana kaupungin tarjoamaa lähiopetuksena toteutettua perusopetusta ja lukio-koulutusta.	Kaupungin lähiopetuksena toteutettavien koulutusten opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta yksilöllisiin koulutuspolkuihin Muikun kautta tuotetuilla palveluilla. (Nettikoulutus)	Kolme Mikkelin toisen asteen oppilaitosta hyödyntää palvelua. Perusopetus hyödyntää palvelua.	Mikkelin lukio: 225 Esedu: 16 SNO: 4 Perusopetus: 3
Jatketaan Opinvoimala.fi-verkkopalvelun ylläpitämistä ja kehittämistä, jolloin tunnistetaan ennaltaehkäisevästi oppimisen ja opiskeluhuvinvoinnin esteitä sekä vahvistetaan näihin liittyvää osaamista.	Mahdollistetaan opiskelukykyn (oppimisen haasteet, hyvinvointi, opiskelutaidot) liittyvien ongelmien varhainen tunnistaminen, ennaltaehkäisevä työ anonyymien verkkopalvelun avulla sekä lisätään opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista tässä työssä. Opinvoimalan käyttö vakiintuu valtakunnallisesti. (Nettikoulutus)	Sivustolla vierailevien aktiivisten käyttäjien määrä 35 000 käyttäjää.	Noin 15 000 käyttäjää 1.1. – 18.6.2026

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.
Luontokuvaushankkeen tavoitteena on tehdä yhteistyötä maa- ja metsätilojen omistajien kanssa kohteiden vuokraamisesta ja palvelujen hankinnasta.	Tukea ja kehittää Luontokuvauskeskushankkeen avulla alueellista yrittäjyyttä uusien palvelujen tuottamiseksi (Vapaan sivistystyön tiimi/Hallinto)	Yhteistyökumppaneiden lukumäärä 11 yritystä.	20 yritystä
Kehitetään maahanmuuttajien työelämä-, digi- ja tekoälyvalmiuksia yhdessä työllisyysalueiden ja kuntien, muiden oppilaitosten sekä järjestöjen kesken (edellyttäen 2025 haetun hankerahoituksen saamista).	Päättavoite: uusien toimintamallien kehittäminen, yhteistyö eri toimijoiden välillä sekä maahanmuuttajien osaamisen parantaminen. Sivutavoitteet: yhteistyön kehittäminen, työvoimatarpeiden ennakointi ja teknologian (chatbottien ja kielimallien) hyödyntäminen työntekijöiden työn tehostamisessa.	Yhteistyö seitsemän (7) eri työllisyysalueen kanssa on käynnistynyt.	Hanke saatiin.

8.8 Vesiliikelaitos

Johdon analyysi

Vesilaitoksen tuotoista 96 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden myyntimäärän ja laskutetun jäteveden lasketettu määrä on pitkäaikainen väheneminen pysähtynyt enimmäistään vuonna 2025, ja määrä oli isompi kuin edellisellä vuonna. Vuoden 2026 toisen neljänneksen tilanne näyttää myydyin veden osalta 2 prosenttia ja jäteveden laskutuksen osalta 1,3 prosenttia pienempiä määriä kuin vuonna 2025.

Vesilaitos ei muuttanut vesimaksujaan vuoden 2026 alussa. Vesilaitoksen talousarvion korjaus tuotiin johtokunnan käsiteltäväksi kokouksessa 23.4.2026. Talousarvion korjauksessa liikevaihtoa korotettiin 800 000 euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon ja kuluja vähennettiin 250 000 euroa. Säästöt kohdennettiin aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin 143 500 euroa, ja palvelujen ostoihin 106 500 euroa. Kaupunginvaltuusto päätti talousarvioon tehtävistä määrärahamuutoksista kesäkuun kokouksessaan ja muutokset on viety talousarvioon.

Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamisen lietteiden kustannukset ovat pysyneet vuoden ensimmäisen puolikkaan talousarviossa. Sähkön ja lämmityksen kustannukset ovat alittamassa alkuperäisen talousarvion.

Talouden tasapainotusohjelman toteutuminen

Johtokunta hyväksyi kokouksessa 23.4.2026 § 30 Vesiliikelaitoksen talouden tasapainotusohjelman. Ohjelma annettiin tiedoksi kaupunginhallitukselle, joka käsiteli sen kokouksessaan 28.4.2026 § 125.

Talouden tasapainotusohjelmassa huomioitiin tarkennetun talousarvion vaatimus ostopalvelujen ja materiaalin kustannuksien vähentämiseksi vuodelle 2026. Puolivuotisraportin mukaan nämä kustannukset ovat toteutuneet tavoitteiden mukaisesti. Palvelujen ostoissa jätevedenpuhdistamoiden operoinnin kilpailuttamisen konsultointikustannukset toteutuvat vuoden 2026 loppukaudella.

Vesilaitoksen henkilöstökustannukset tulevat ylittymään vuonna 2026. Tämä johtuu kriittisen henkilöstön vaatimasta määräraha- ja henkilöstökustannuksista. Tämä kuitenkin tekee säästöä ostopalveluihin loppuvuonna.

Kokonaisuudessaan vuoden 2026 ennustetaan pysyvän talouspainotusohjelman ennusteessa.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Liikeliiketoiminta	1 050 000,00 e (muut. TA) -233 500,00 e (alk.per TA)	449 512,54 e
Korvaus peruspääomasta	500 000 e	0 e

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2025	30.6.2025	TA 2026	30.6.2026
Veden myynti, 1000 m ³	2509	1205	2 128	1180
Jäteveden laskutus, 1000 m ³	2399	1162	2 023	1147
Vesi- ja jätevesitaksa yht.€/m ³	5,95	5,95	5,95	5,95

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävästi kehitettyyn liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Saadaan yhdessä Mikkelin kaupungin BEM-hankkeen kanssa vesialan koulutusta Mikkeliin	Vesialan koulutus toteutuu XAMK ja LUT:n toimesta (vesilaitoksen johtaja / BEM-hanke)	Koulutus jatkuu Mikkeliin	Koulutus jatkuu Mikkeliin.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Vesilaitos teettää hiilijalanjäljen selvityksen	Hiilijalanjäljen selvitys tehty (vesilaitoksen johtaja)	Selvitys tehty/käynnistetty	Hiilijalanjäljen selvitys on työn alla.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Vesistöjen vedenlaadusta huolehtiminen	Viemärlaitostointa lupamääräysten mukaista (vesihuoltopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi.	Ei lupamääräysten mukaisia ylivuotoja
Vesihuollon toimintavarmuuden turvaaminen	Vedenjakelussa ei toimintakatkoksia	Runkovesijohtojen lukumäärä enintään 10 kpl/vuosi	Runkovesivuotoja 5 kpl
Pohjavesiriskien vähentäminen	Jätevesiverkostojen saneeraus (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	2370 m

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
EcoSairilan teollisuusvesiprosessi	Yhteistyö ASTO:n kanssa teollisuusvesiprosessin käynnistämiseksi	Toteutusvaihe käynnistyy	Teollisuusvesiprosessi etenee BEM-hankkeessa.
Vesiosaamiskeskuksen toiminnan tukeminen	T&K ympäristö käyttö mahdollistettu operointisopimuksen mukaisesti	Vesiosaamiskeskuksen toiminnassa ei häiriöitä	Vesiosaamiskeskus on toiminnassa ja kehittyy BEM-hankkeessa.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 30.6.2026
Toteutetaan vesilaitoksen digipolku ja kyberturvallisuus selvityksen toimenpiteitä	Toteuttaa digipolku ja kyberturvallisuus selvityksen toimenpiteitä (vesilaitoksen johtaja)	Min. 1 toimenpide	Vesilaitoksella on meneillään kyberturvallisuusselvitys

9. Säästöohjelmaseuranta

Taulukkoon on koottu 12/2023 päätetyssä säästöohjelmassa päätetyt toimenpiteet vuoden 2026 osalta.

TAVOITE 2026		ENNUSTE 2026
Koko organisaatio yhteensä		1 594 300
Kasvatus- ja opetuslautakunta		855 000
Sihyn lautakuntien yhdistäminen	30 000	Toimenpide ei toteudu: lautakuntien yhdistämistä ei tehty, mutta säästö on haettu muista (sekä sivistys- että hyvinvointilautakunnan/sihyn hallinnon) kulueristä ja säästön ennustetaan toteutuvan.
Suomenniemen pk:n lakkauttaminen	90 000	Toteutuu
Erityisvarhaiskasvatuksen tuen kerrointen tarkastelu	30 000	Toteutuu
Oppilasmäärän pieneneminen -> vaikutus tuntikehykseen/opettajien määrään	160 000	Perusopetukseen on tullut lakisääteisiä lisävelvoitteita tuntijakoon (kolme lisätuntia kolmelle luokkatasolle) ja oppimisen tukeen. Tämä on täytynyt huomioida tuntikehyksessä oppilasmäärän pienenemisen ohella. Tämä voi tuoda ylityspainetta, mutta tässä vaiheessa säästön ennustetaan toteutuvan.
Perusopetuksen kustannusrakenteen tarkastelu, toimintojen kehittäminen ja uudet toimintamallit (mm. opetus, kasvun ja oppimisen tuen toimintamallit, hallinto tm.)	535 000	Perusopetukseen on tullut lakisääteisiä lisävelvoitteita tuntijakoon ja oppimisen tukeen, jotka on huomioitu uusia toimintamalleja kehitettäessä. Tässä vaiheessa säästön ennakoidaan toteutuvan, mutta erityisesti oppimisen tuen osalta voi tulla vielä ylityspainetta.
Lukion kurssitarjotintarkastelu	10 000	Toteutuu

TAVOITE 2026	ENNUSTE 2026
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta 86 000	
Kansalaisopiston kurssitarjotin tarkastelu 50 000	Toteutuu
Yl.kultt.palvelujen ostoista leikkaaminen 3 000	Toteutuu
Kulttuuripolun supistaminen 1 sisältö/vuosisuokka 7 000	Toteutuu
Kaupunginorkesterin ja Mikaeli Oy:n toimintojen yhdistäminen 20 000	Ei toteudu. Mikaelin ja orkesterin toimintojen yhdistäminen ei toteutunut. Rahallinen vaikutus saatavissa aikaan ainoastaan orkesterin toimintaa supistamalla.
Nuorisopalvelujen kesätoiminta- ja tapahtumatarjonnan supistaminen 6 000	Toteutuu

Kaupunkikehityslautakunta 600 000	
Nykyiset ulkoiset palvelusopimukset: infra, kiinteistöt 200 000	Toteutuu, palveluiden kustannus pieneni kilpailutuksissa
Nykyiset ulkoiset palvelusopimukset: joukkoliikenne 50 000	Kilpailutus toi 400 000 euroa lisäkustannuksia, ei toteudu
Lentoasema 350 000	Ei toteudu 2026, vaan säästö on vuoden 2027 talousarvioasia, ytiloitettu, (Summa säästetään vuoden 26 kuluista muualta palvelualueelta)

Konserni- ja elinvoimapalvelut 53 300	
KH:n kehittämismäärärahan tarkastelu 50 000	Toteutuu
Ympäristöpalveluiden ostopalveluiden leikkaus 3 300	Toteutuu